

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 3 - 2005

Vår nye pave Benedikt XVI

- Vår pavens språklærer s. 8
- Innsett: Paven og makten s. 16
- våre menigheter: Vår Frue i Tromsø s. 31

Homoseksuelle «ekteskap» og valgråd

De tre partiene Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre har programfestet å innføre «kjønnsnøytrale ekteskap» - mellom homofile. Kommissjonen for Rettferdighet og Fred i Oslo Katolske Bispedømme påpeker at Kirkens lære er den diamentralt motsatte. Den «er basert på Bibelen og tradisjonen, vi er forpliktet på den, og den kan derfor ikke fravikes.» De avslutter: «APs, SVs og Vs programmer vil fjerne folkets moraloppfatning ytterligere bort fra et bibelsk ståsted, noe som vi alle bør tillegge betydelig vekt når det gjelder politisk valg.» Uttalelsen (se s. 18) var godkjent av biskop Schwenzer.

Mange har rost uttalelsen. Ikke alle. Det ville vært fint om alle som tok offentlig stilling til uttalelsen, holdt seg til dens tekst og ikke spredde desinformasjon om de prosedyrer kommissjonen følger i sitt arbeid.

Det er heller nytt at vår kirke i Norge gir råd forut for valg. Ute i verden er det ikke like uvanlig. Senest var det mot Mugabes styre i Zimbabwe. Men viljen til kirkelig «politisk innblanding» der aktører identifiseres er vanligst i land der korruperte eller undertrykkende regimer har etablert seg. Men også i Norge er det kommet uttalelser om sosialetiske spørsmål. De blir kjent gjennom Kirkens egne organer; mediernes interesse er lav. Reflekterende katolikker kunne lett relatere dem til politiske valg. Vi nevner norske og fellesnordiske katolske uttalelser om våpenhandel, rettferdig fordeling og ettergivelse av fattige lands gjeld, innvandring, asylanter, abort, krigsavergelse (Irak), eutanasi og genetikk.

Man kan innvende at Kommissjonen for Rettferdighet og Fred kunne gjort mer, og rekapitulert kristen lære også om flere andre spørsmål, og sammenlignet med partiprogrammer. Når dette ikke er skjedd, skyldes det ønsket om å fokusere på et spørsmål som er av særlig aktualitet i den vestlige kulturkamp.

De røster som sier at Kirken kan få uttale seg men ikke må fokusere, trenger vi ikke å høre på. Hvorfor miste fokus? Eksempel på å miste fokus: Alle partier unntatt Kystpartiet var i 2003 med på ekteskapslovedringen som krenket den kristne samvittighet («skilsmisselføret» under ekteskapsforberedelsen). Alvorlig. Men de har alle snudd - selv om forholdet ennå ikke er rettet.

Kirken skal da ikke ta stilling til partipolitikk, innvender noen - med rette. Men det betyr ikke at kirken skal tie om sin lære om aktuelle sosialetiske spørsmål dersom det råder politisk uenighet om dem, av frykt for at katolikker skulle komme i skade for å tillegge tro og lære «stemmerett» når de i sin samvittighet fatter sine valg. Kirkens anliggende er sak og ikke parti; å nevne de partiprogrammer som forfekter en sak er en nyttig tilleggsopplysning.

Det finnes også tunge spørsmål som det i Norge ikke er stor politisk strid om. Ingen partiprogrammer viser planer om å gå til krig, innføre dødsstraff, eller ilegge handelsboikotter som rammer andre lands fattige. Og det er emner der katolikker ikke trenger opplysning: Vi

vet alt at provosert abort er et graverende samfunnsønde.

Men bevarer, det er mulig å nevne annet man også kunne tillegge vekt. Det er ikke bare Ap, SV og V som vil gi homofilt samboende adopsjonsrettigheter - det vil også Høyre. Det butter både mot kristen lære og FN's barnekonvensjon. Ap, FrP og SV vil ha kloning og forskning på befruktete menneskeegg (tidligfostre som så avlives). Aps program vil kutte ut separasjonstiden før skilsmisse. SVs vil fjerne «fartsdumpene» for abort mellom 12. og 16. uke - ingen nemnd skal «bestemme over kvinnens kropp» de ukene. Å avlive fostre er en «reproduktiv rettighet», fremgår det. KrFs program er mot abort, men partiet utnytter ikke sin posisjon til å stanse finansiering av organisasjoner som driver abortpress i land med strengere abortlov.

Johannes Paul II bad de nordiske biskoper i 2003 om å «stå klare ...til å si sannheten i tide og utide» (jfr 2 Tim 4,2). Det er betimelig av Oslo Katolske Bispedømme å melde konkret om hvilke partiprogrammer som truer ekteskapet, og si klart at dette ikke er noen bagatell. Det gjør Kirken i flere land; les nyhetene fra Spania og Canada. Katolikker må følge sin opplyste samvittighet. Når Kirken gir råd for å opplyse samvittighetene, vil hun gjerne bli hørt. Forsvar av ekteskapet er en av de virkelig tunge sakene nå.

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bisperåd.
Nr. 3. 2005 Årg. 46. ISSN 0804-9297
Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaksjonssekretær:
Kristine Dingstad (KD) (firs.-ons.)

Redaktør: Fader Claes Tande (CT)

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjon:
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)
Per Einar Odden (i permisjon) (PEO)
Heidi Haugros Øyma (HHØ)

Broen takker!

Per utgangen av april 2005 har vi mottatt kr. 86 717,00 i gave fra våre lesere. Tusen takk!

Forsidebilde:
Pave Benedikt XVI hilser folkemengden etter innsettelsesmessene
© AP/ALESSANDRA TARANTINO

Trykk:
JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00
Opplag: 18.200

FOTO: © REUTERS/MAX ROSSI

Pave Benedikt XVI

Intet ubeskrevet blad

Kjære brødre og søstre, etter den store pave Johannes Paul II har kardinalene valgt meg, en enkel, ydmyk arbeider i Herrens vingård. Jeg finner trøst i det at Herren vet hvordan å arbeide og virke selv med utilstrekkelige redskaper, og fremfor alt setter jeg min lit til deres bønner. I den oppstandne Herres glede, med tillit til hans alltidige hjelp, la oss gå fremover. Herren vil hjelpe oss, og hans allerhelligste moder Maria vil stå oss bi. Takk.

Pave Benedikts første hilsen fra balkongen på Peterskirken, 19. april 2005.

«Be for meg at jeg lærer å elske Herren mer og mer. Be for meg at jeg lærer å elske hans ord mer og mer. Be for meg at jeg ikke flykter, av frykt for ulvene» (fra Pavens innsettelsespreken).

INGEN PAVER er støpt i samme form. Den døde og den nye pave var nære venner og medarbeidere; Pave Johannes Paul II kjenner vi godt. Hva med Pave Benedikt XVI? Han er intet ubeskrevet blad som teolog; han har et betydelig teologisk forfatterskap bak seg. Fire av dem foreligger på norsk. Dessuten har hans stilling som prefekt for Kongregasjonen for Troslæren fra 1981 til 2005 gitt oss flere anledninger til å bli kjent med ham. Vel ligger det i dette embedets natur at det først og fremst er overvåkende - det bildet man får av dets leder er preget ikke så meget av hans personlige interesser som av de behov for avklaringer som Kirken har hatt. Men ikke desto mindre kan vi legge til grunn at de uttalelser fra Troskongregasjonen som kardinal Ratzinger har satt sitt navn under, er noe han selv inntar for.

Ratzinger deltok selv som teologisk sakkyndig under Annet Vatikan-konsil på 1960-tallet. Fra ca 1980 ble det fremfor alt Johannes Paul II og Ratzinger som implementerte konsilets teologi i Kirken - helt i pakt med "konsilets ånd". Sammen med blant annet Urs von Balthasar stod han bak det internasjonale tidsskriftet *Communio* og offentliggjorte der en rekke vektige teologiske bidrag.

RATZINGERS BØKER: Bare fire av hans bøker foreligger på norsk. Alle av dem er utgitt på St. Olav Forlag, i gode oversettelser. Den første var boken *Innføring i kristendommen* (fra 1968). Den kom ut på norsk i 1993, og er utsolgt - skjønt noen antikvarier og biblioteker vil ha den. Her gir teologiprofessor Joseph Ratzinger en grundig gjennomgang av hoved-

punktene i kristen tro med utgangspunkt i Den apostoliske trosbekjennelse. I tillegg til å være solid fundert i bibelteologi og dogmehistorie, er Ratzinger i dialog med moderne tankestrømninger.

Den neste bok som ble oversatt til norsk er kanskje den mest spennende for alle som er interessert i pavens syn på Kirkens utfordringer i dag. I et bredt anlagt intervju med den ikketroende tyske journalisten Peter Seewald, svarer kardinal Ratzinger på spørsmål om vesentlige sider ved dagens religiøse situasjon. Boken *Jordens salt. Kristendom og Den katolske kirke ved årtusenskiftet*, spenner fra spørsmål om kardinalens oppvekst, bakgrunn og teologiske utvikling til vurderinger av Kirkens fremtid og fremtidens Kirke. I 2001 kom *Liturgiens ånd. En innføring* på norsk. Her drøfter kardinal Ratzinger den kristne gudstjenestens teologiske bakgrunn og konkrete utforming. (I en annen sammenheng har kardinalen uttalt (1981) at «liturgien blir ikke til ved forordninger, og en mangel ved den postkonsiliære li-

turgireform ligger uten tvil i at ivrige professorer har forsøkt å konstruere noe som kun kan vokse frem ved en kontinuerlig utvikling»).

Den siste boken ble utgitt på norsk i fjor: *Kalt til fellesskap. Å forstå Kirken i dag*. Her analyserer forfatteren Kirkens opprinnelse og vesen. Boken drøfter Petersemetet (pavens tjeneste) og Kirkens enhet, forholdet mellom den universelle kirke og lokalkirken, prestatjenesten og fornyelse i Kirken.

Forfatterskapet viser en teologi som kan kalles moderne ortodoksi. Her tilstrebes en syntese av thomisme og en filosofisk personalisme som er inspirert av tenkere som Martin Buber, Johannes Paul II og temperert av fenomenologi, Leon Kass og teologer som Henri de Lubac og Hans Urs von Balthasar. Den står i en viss kontrast til tenkere som Karl Rahner, og i skarp motsetning til Hans Küngs og Edward Schillebeeckx' tilnæringer.

RATZINGERS UTTALELSER på Pavestolens vegne: Som prefekt for Troskongregasjonen har den senere Benedikt XVI stått for de samme standpunkter som sin forgjenger, og vært en fast forsvare av kirkens lære. Han gjorde det dagen før sitt valg meget klart at han mener å forsvare Kirkens grunnleggende lære, i opposisjon blant annet mot den moralske relativisme, som har avfødt tankeretninger «fra marxisme til liberalisme, til libertanisme, fra kollektivismen til radikal individualisme, fra ateisme til religiøs mystisisme, fra agnostisisme til synkretisme». Det å ha en klar tro, i pakt med Kirkens bekjennelse», blir stemplet som «fundamentalisme», sa Ratzinger i prekenen da konklavet åpnet, «dette mens

relativismen, det vil si, det å tillate seg selv å bli ledet hit og dit av enhver læremessig vind, betraktes som den eneste holdning som er i takt med tiden». Vi er nå vitner til «relativismens diktatur» som ikke anerkjenner noen ting som absolutt, og som kun anerkjenner hver og ens egne lyster som høyeste mål.

BENEDIKTS KIRKESYN er klassisk katolsk, legger stor vekt på at Den hellige ånd veileder læreembedet; sannheten er én, og de dypeste sannheter om tro og moral varierer ikke med tid og sted. «Den universelle kirke har presedens, både ontologisk og timelig, over de individuelle lokalkirker» i de spørsmål og nye utfordringer som til tider trenger en ytterligere avklaring.

Noe av det tidligste Ratzingers kongregasjon gjorde seg bemerket for, var å presisere at Kirken stod fast ved sin klare *avvisning av frimureriet*, og at det i denne sak ikke stod biskoper fritt til å ha egne opplegg i sine bispedømmer. Omtrent samtidig foretok Ratzinger en gjennomgang av grensene for *de nasjonale bispekonferansers myndighet*, særlig i lærespørsmål. Katolsk ekklesiologi anerkjenner pavens og det samlede bispekollegiums læremyndighet, og dessuten de lokale biskopers, men finner intet teologisk rom for at et mellomliggende nivå som en bispekonferanse skulle ha en læremyndighet som med flertallsbeslutninger skulle kunne «trumfe» mindretallsbiskopene. Han har med Johannes Paul II også fastholdt som definitiv katolsk lære at Kirken ikke er bemyndiget å *prestevie kvinner*.

RATZINGER undertegnet to dokumenter om frigjøringsteologi på 1980-tallet. Det første var skarpest og brennemerket utilbørlige sider. Det neste, som kom året etter, gav en helhetsvurdering som klarere fikk frem at det også var mange positive elementer i denne teologien. Selv om det under denne merkelappen er meget som er forenelig med katolsk sosiallære, særlig om sosial rettferdighet og grunnleggende menneskerettigheter, og klassisk lære om legitimt opprør mot undertrykkelse, ble det påpekt at noen frigjøringsteologer hadde introdusert fremmedelementer som f.eks. en lære om vedvarende og

til tider voldelig klassekamp, som om slike motsetninger og kampformer skulle være del av Guds frelsesplan. Selv om det i marxismen kunne være noen «sannhetskorn» om den utbytende kapitalisme, har den marxistiske sosiale ideologi mange elementer som strider mot Kristi lære og ikke kan innarbeides i katolsk sosiallære.

I ÅR 2000 kom Troskongregasjonen med dokumentet «*Dominus Iesus*», som utløste kontroverser. Ville påstander ble fremsatt, blant annet at det skulle hevde at «bare i Den katolske kirke finnes evig frelse». Men noe slikt verken skrives eller menes. «*Dominus Iesus*» avviste «relativistiske teorier» om religiøs pluralisme, og andre religioner som «alvorlig mangelfulle» som veier til frelse. I Norge la man merke til at protestantiske trossamfunn ikke ble betraktet som kirker i egentlig forstand, men la mindre merke til at dette var etablert katolsk lære som også var i pakt med dokumenter fra Annet Vatikan-konsil som hylles som økumeniske gjennombrudd. Ratzingers anliggende var verken uøkumenisk eller å advare mor interreligiøs dialog, men snarere å avgrense mot teologer som Jacques Dupuis, som f.eks. hevdet at andre religioner kunne besitte gudgitte frelsesmidler som Kristi Kirke var foruten.

Allerede i 1987 hadde kardinal Ratzinger uttalt at *jødedommens* historie og hellige skrifter finner sin fylde kun i Kristus, noe enkelte kritikere fordømte som «teologisk antisemitisme», selv om dette er alminnelig og relativt uomtvistet innen kristen teologi. Uansett ble valget av Ratzinger som pave hilst velkommen av World Jewish Congress, som roste hans «store sensitivitet» overfor jødedommen.

OGSÅ BUDDHISTISKE LEDERE uttrykte glede over pavevalget, men noen kritikere minnet om at Ratzinger hadde kalt *buddhismen* en «autoerotisk spiritualitet» som gir «transcendens uten å pålegge konkrete religiøse forpliktelser». Utsagnet er nok blitt misforstått: Ratzinger uttrykte seg på fransk, og fransk «auto-erotisme» var nok ikke så «erotisk» å forstå som en direkte oversettelse skulle tilsi, men snarere som «selvoppfatthet», «narcissisme». Dessuten gjaldt ikke

Ratzingers utsagn buddhismen som sådan, men hva den synes å være for en del av de europeere som bruker den som middel for et slags selvtilfredsstillende åndelig opplevelseshedskap.

DELER AV NORSK PRESSE fant etter noen dagers «pavevalgssrus» ut at her gjaldt det å sette inn kritiske motkrefter, og «sexfikserte innfallsvinkler» kom igjen til sin rett. Det er naturligvis på det rene at Benedikt står på sin forgjengers og på læreembedets linje hva gjelder *samboerskap*, *homoseksuelt samliv*, *kunstig prevensjon*. Derimot ble det frihåndstegning i to aviser som gikk til angrep på de to pavers stadige angrep mot bruk av kondomer for å bekjempe aids i Afrika. Leter man blant dokumenter og taler fra Johannes Paul II og kardinal Ratzinger, er det ikke lett å finne slike angrep. Undertegnede kan ikke garantere å ha gransket absolutt alt, men finner uansett intet utsagn fra noen av dem om *kondomer/aids/Afrika*. Det nærmeste er at Ratzinger i et brev fra 1988 til den pavelige nuntien i USA kritiserte opplegg mot aids der det inngikk bruksundervisning om sperremidler (altså bl.a. kondomer) på amerikanske katolske skoler.

I LIVSVERNSSPØRSMÅL har Benedikt tradisjonell katolsk moral. Han har både gjennom dokumenter fra Troskongregasjonen og gjennom intensjonserklæringer etter han ble valgt til pave markert avvisning av *fosterdrap* (abort, og avlivning av tidligfostre etter eller i forbindelse med forskning), *pasientdrap* (eutanasi, også når det skjer som «selvmordsassistanse») og *fangedrap* (dødsstraff - ikke minst i USA der ingen av de krise- og selvforsvarsbetingede «moralske smutthull» foreligger).

Ratzingers kongregasjon sendte i 1986 ut et skriv om sjelesorgen for homoseksuelle personer. I tillegg til å gjenta at *homoseksuelle handlinger* er alvorlige synder, ble det tydeliggjort at selve legningen ikke var «nøytral» eller uproblematisk. «Selv om den homoseksuelles legning ikke utgjør en synd, innebærer den en mer eller mindre sterk dragning mot noe som er et moralsk onde i deg selv, og dermed må selve legningen betraktes som objektivt feilrettet». Dette er nedfelt i Den katolske kirkes katekisme.

Når det gjelder *geistliges sexmisbruk*, har Troskongregasjonen under Ratzinger spilt en vesentlig rolle i opprydningene. Det innebærer absolutt ikke riktighet det blant annet Dagbladet har hevdet, at han eller Vatikanet skulle ha innført ordninger som pålegger biskoper eller andre munnkurv eller fortielse om overgrep. Endrede regler har gjort det lettere å rettsforfølge sakene skikkelig. Etterforskning og håndtering av visse graverende anklager er nå reservert til Troskongregasjonen i Roma (noe som hovedsakelig skyldes at mange biskoper pga ukyndighet eller «feie-under-teppet»-mentalitet forkludret oppfølgingen av anklager). At Benedikt tar disse anliggender meget alvorlig, ble sist illustrert i Ratzingers langfredagspreken i år: «hvor meget skitt det er i kirken, selv blant dem som i prestestanden burde tilhøre Ham fullstendig».

MEN HVA VIL NÅ SKJE? Vi sa innledningsvis at Ratzingers uttalelser og oppdrag i kraft av sitt forrige embede, sikkert overensstemmer med hans overbevisninger. Men de reflekterer sikkert ikke bredden, eller hans fremste visjoner og hovedinteresser. Det er for tidlig å si hva historien vil huske som «typisk Benedikt». Vi vet at professoren og kardinalen var levende interessert i økumenikk, men siden det var et annet kurieorgan som stelte med slikt, og Troskongregasjonen bare indirekte. Dette økumeniske engasjement har man allerede begynt å merke på enkelte uttalelser og gester. Det går også rykter (bare rykter) om at han planlegger visse reformer som vil utvide lokalkirkenes autonomi og styrke biskopenes kollegiale strukturer.

En italiensk «vaticanista», journalisten Andrea Tornielli, sa det slik:

«Jeg prøver å være på vakt mot følgende kortslutning: Å tro at han vil være pave tuftet på hva kardinal Ratzinger, prefekt for Troskongregasjonen, var og sa. Jeg tror ikke at Benedikt XVI's «program» er å kjempe mot relativismen. Jeg tror snarere at han vil strebe etter å forkynne og vitne om det enkle, rene og vakre i troen på Jesus Kristus».

CT

Pave Benedikt XVI

- En lyttende og sterk pave

Professor Ola Tjørhom har møtt ham som nå er blitt pave Benedikt XVI. Teologiprofessoren beskriver den nye paven som en person som er mild i formen, men sterk i sak.

TJØRHOM er professor i dogmatikk og økumenisk teologi. Han har blant annet vært ansatt ved Misjonshøgskolen i Stavanger og arbeidet med økumenikk i ulike nasjonale og internasjonale fora. I januar 2003 konverterte professoren til Den katolske kirke. I dette intervjuet har vi bedt ham om å sammenligne den nye pave Benedikt XVI og nylig avdøde pave Johannes Paul II.

LIKE POSISJONER

Som leder for Troskongregasjonen, hadde Joseph Ratzinger naturlig nok et tett forhold til pave Johannes Paul II. De inntok ofte like teologiske posisjoner. Begge tok for eksempel et oppgjør med det de oppfattet som relativisme i den moderne vestlige kulturen. I sin tale til konklavet, like før det skulle velge ny pave, tok da også Ratzinger et sterkt oppgjør med det han karakteriserte som «relativismens diktatur».

Noen har beskrevet den nye paven som mindre økumenisk enn den forrige. Er det noe i det?

– Vi må huske på at Ratzinger i en årrekke har vært prefekt for Troskongregasjonen, som har ansvaret for Kirkens lære. Økumenikk er ikke denne kongregasjonens hovedoppgave.

Nå innehar imidlertid Ratzinger er embete hvor omsorg for Kirkens enhet og vern om et legitimt kirkelig mangfold utgjør en svært sentral oppgave. Her er det ikke bare personen som former embetet, men embetet former i aller høyeste grad også den personen som går inn i det.

– Den paven vi nå har fått har dessuten tidligere levert betydelige økumeniske bidrag, ikke minst som professor i teologi. De signaler som er kommet i hans prekener etter at han tiltrådte, har da også vært klare

– I det hele tatt tror jeg at vår nye pave vil kunne by på en god del overraskelser, ikke minst for dem som utelukkende oppfatter ham som stivbeint og antiøkumenisk

på at Benedikt XVI betrakter arbeid for synlig kirkelig enhet som et hovedanliggende. Selv om det nok vil bli lagt stor vekt på indrekirkelige forhold, er det lite som tyder på at den nye paven vil innta en mindre økumenisk holdning enn Johannes Paul II.

– *Hvordan vil du karakterisere Ratzingers teologi?*

– Slik jeg oppfatter det, har hans teologiske tenkning to brennpunkt: Eukaristien som det absolutte sen-

Ola Tjørhom er professor i dogmatikk og økumenisk teologi. - Ut fra mine inntrykk av Ratzinger på økumeniske konferanser, fremstår han som en utmerket dialogpartner – åpen og lyttende, men samtidig klar og tydelig, sier Tjørhom.

trum i Kirkens liv, og episkopatet eller den biskoppelige kollegialiteten som Kirkens viktigste struktur. I fagteologisk sammenheng har Ratzinger særlig konsentrert seg om kirkesynet og læren om sakramentene. Hans bidrag på disse feltene må også karakteriseres som betydelige

i et økumenisk perspektiv, sier den norske teologiprofessoren.

Tjørhom tror at pave Benedikt XVI kan komme til å skille seg noe fra Johannes Paul II på et vesentlig punkt:

– Jeg forventer vel at pave Benedikt i større grad vil fokusere på biskopene som kollegium. Paven er jo først og fremst Peters etterfølger og Roms biskop. Han er dermed den fremste blant likemenn innenfor det verdensvide fellesskapet av biskoper. Og han leder Kirken sammen med

– Her er det ikke bare personen som former embetet, men embetet former i aller høyeste grad også den personen som går inn i det.

biskopene. På den måten vil Kirkens enhet og universalitet bli synliggjort i sterkere grad.

TILNÆRMING TIL DE ORTODOKSE?

I tillegg til å prioritere indre kirkelige forhold, venter Tjørhom også at den nye paven vil vie forholdet til de ortodokse stor oppmerksomhet. Det katolske paveembetet har utviklet seg mye siden skismaet mellom Kirken i øst og vest i 1054.

– Jeg forventer en ytterligere oppmykning i forhold til de ortodokse, en vei som også Johannes Paul II slo inn på. Vi bør etter mitt syn ikke kreve mer av våre ortodokse trossøsken når det gjelder paveembetets teologi enn det som allerede var en realitet ved bruddet i 1054. Jeg mener bestemt at også Ratzinger har gitt sin tilslutning til denne oppfatningen.

– Jeg har merket meg at det fra ledende ortodokst, anglikansk og luthersk hold har kommet positive reaksjoner på pave Benedikts økumeniske signaler. Paven kjenner fra de mange årene som teologisk professor og erkebiskop i Tyskland den lutherske tradisjonen særdeles godt. I det hele tatt er de mytene som verserer om den nye paven som en brysk og erkekonserverativ "panserkardinal", hinsides enhver virkelighet. Ut fra mine inntrykk av Ratzinger på økumeniske konferanser, fremstår han som en utmerket dialogpartner – åpen og lyttende, men samtidig klar og tydelig. For meg har det vært en stor glede å lytte til hans presise vurderinger av teologiske spørsmål.

– *Hva er egentlig forskjellen mellom den nye paven og den forrige?*

– Det bildet vil jo avtegne seg etter hvert. Pave Johannes Paul II var

naturlig nok sterkt preget av sin polske bakgrunn. Som tysker, står pave Benedikt XVI mer tydelig plantet i en vesteuropeisk tradisjon. Karol Wojtyła tiltrådte i 1978, da det enda var «kald krig». I sitt embete spilte han som kjent en betydelig rolle for å rive ned jernteppet. I dag er den internasjonale situasjonen annerledes, og også av den grunn vil nok dette prege pave Benedikts pontifikat på en annen måte enn pave Johannes Pauls. I det hele tatt tror jeg pave Benedikt vil være noe mer tilbakeholden enn Johannes Paul med å legge sterke føringer i forhold til internasjonal politikk.

– Men ingen av oss vet med sikkerhet hva som vil skje her. Selv har jeg positive forventninger. I det hele tatt tror jeg at vår nye pave vil kunne by på en god del overraskelser, ikke minst for dem som utelukkende oppfatter ham som stivbeint og antiøkumenisk, sier professor Ola Tjørhom.

Thor Christian Skavlem,
journalist i avisen Dagen

P. Gunther Jäger

Mitt møte med den nye paven

Benedikt XVI

JEG HAR MØTT kardinal Joseph Ratzinger to ganger. Første gang mens han holdt et foredrag i bispedømmet Regensburg, hvor jeg er født. Andre gang var det et tilfeldig personlig møte. Mine foreldre og jeg var i Roma, hvor vi besøkte den tyske kirkegården ved siden av Peterskirken. Kardinal Ratzinger kom gående mot oss, og min far gjenkjente ham først. Det ble et hyggelig møte, hvor samtalen fløt lett. Til og med på bayersk dialekt.

Reaksjonen på valg av ham som den nye pave, må vel sies å være blandet. Han var biskop i München, hvor jeg har vikariert nesten hver sommer i dette bispedømme.

Mange av de prester som tjenestegjorde under ham, opplevde ham som svært pastoral. Han prøver å finne den beste løsningen for menneskenes konkrete problemer. Slik kunne han være som biskop i München. Senere som kardinal og ansvarlig for troskongregasjonen og pavens talerør for hele kirken, måtte han bruke andre formuleringer. Han blir omtalt i media som "panserkardinal". Det blir også brukt andre sterke uttrykk. Men man skal aldri dømme noen. Bare hans navnevalg, Benedikt, er egentlig et tegn som han gir - den som velsigner, og den som samler og ikke sprer.

La oss ta hans første ord som pave på alvor. Han har bedt om vår forbønn for hans tjeneste.

Gunther Jäger
Sogneprest, Mosjøen

Var Johannes Paul IIs lærer

Av p. Reidar J. D. I. Voith

DE SISTE UKENE har vært begivenhetsrike for oss katolikker. Selv her "oppe på Nordpolen" har vi på TV fulgt pave Johannes Paul IIs død og valget av pave Benedikt XVI. På tross av avstanden til Roma, og det at pave Johannes Paul nettopp var pave for hele Kirken, var han mer enn en fjern figur for oss. Vi følte vi kjente ham, fordi han ønsket å bli kjent med oss.

I 26 ÅR HAR VI FULGT HAM, fordi han ønsket å følge oss, delta i våre liv og møte oss her vi bor. Vi har kunnet lese hans tanker og refleksjoner, de mange hyrdebrev, taler og skrifter han har utgitt, og vi har fremfor alt kunnet høre hans ord når vi så ham på fjernsyn. For mange av oss var julaften synonymt med pavens midnattsmesse fra Peterskirken, og hvor ofte har vi ikke fulgt litt ekstra nøye med når han flimret over TV-skjermen fra ett eller annet land han besøkte?

DET INNTRYKK SOM FESTET SEG, var en hyrde som elsket å være sammen med sin hjord. Pave Johannes Paul II søkte å være menneskets tjener, i bønn som i handling. Ofte så vi at det nettopp var i møtet med sin hjord han hentet næring, glede. Denne dype kjærlighet til oss fikk noen få av oss erfare på en helt håndfast måte. Han bad oss om å hjelpe ham, slik at han kunne utføre sin store oppgave.

PAVE JOHANNES PAUL II søkte å be med de troende der de var. Han så

det som sin oppgave å bære Kristi lys ut til menneskene. Derfor reiste han dit hvor de troende var. Dette førte ham

også til oss her oppe i Norge. 1. juni 1989 landet han på Fornebu, og Norge fikk for første gang i historien besøk av Den katolske Kirkes overhode. I forkant av dette besøket ønsket han å lære litt av våre tungemål, slik at han kunne hilse de nordiske folk på deres egne språk. Så også norsk. Hjelp ble hentet inn, og den språkmektige paven mestret etterhånden vårt mål ganske så godt. I årene etter besøket hos oss ønsket han så å holde de nyervervede språkkunnskapene ved like, slik at han på den ukentlige generalaudiensen kunne hilse nordiske Roma-farere nettopp på våre egne språk.

"For meg vil han alltid være Johannes Paul den store."

I APRIL 1995 kom jeg selv til Roma for å fullføre mitt prestestudium. Jeg hadde vært i byen i en liten ukes tid da jeg fikk et spørsmål om jeg kunne bistå paven med hans dansk. Det hadde seg nemlig slik at Vatikanradioens skandinaviske avdeling, som var pavens "nordiske språkkonsulent", hadde dekket alle de nordiske språk, med unntak av dansk. Selv har jeg dansk som førstespråk hjem-

mefra og svarte selvfølgelig ja på forespørselen. Slik ble det til at pater Sigurd Markussen, den gang tolk til norsk, og jeg ble to av de nordmenn som møtte paven svært ofte.

HVER GANG en norsk eller dansk reisegruppe meldte sin tilstedeværelse på onsdagens "allmøte med paven", generalaudiensen, ble vi kalt inn til paven for å skrive hans hilsen på våre språk, og sist men ikke minst hjelpe ham med uttalen av teksten, slik at det ble riktig. Mens norsk er et relativt enkelt språk å uttale, med tanke på pavens polske bakgrunn, var det derimot ofte ganske håpløst

med de "danske kartofler." Danskens flytende vokaler og myke konsonanter gjorde at vi tilbrakte mye tid sammen i hans privatkontor, rommet ved siden av det vindu hvor han lyste velsignelsen påskemorgen.

I DISSE MØTENE i årene 1995-1998 fikk vi minner for livet. Vi møtte en hyrde som hadde en aura jeg ikke klarer å beskrive på en fyl-

destgjørende måte. Første gang jeg møtte ham stod jeg stram og klam i min prestekjole. Det er vel ikke nødvendig å nevne at jeg var nervøs. Der stod jeg, prestestudent, en ekte "jypling" i dette selskap – og der kom han, selveste paven! Pater Lars Rooth S.J., som var sjef for Vatikanradioens skandinaviske avdeling, hadde instruert meg om at jeg skulle stå, ikke knele, når jeg hilste på paven, jeg skulle si "God morgen, Hellege Far" på tysk, jeg snakket jo ikke italiensk den gang, og så tie inntil jeg ble tiltalt. Da så endelig paven kom inn i kontoret ble jeg stående, rakte frem hånden, men jeg klarte ikke å si noe. Det ble bare mumling. Da tok han tak i hånden min igjen og sa "Slapp av, husk jeg trenger din hjelp." Deretter spurte han hva jeg het, og om jeg også kom fra det svenske kollegiet, om min familie, bakgrunn og så videre. Da han fikk høre at jeg var nordmann, var neste spørsmål om jeg virkelig kunne dansk, eller om jeg var en "vikar" – slik som p. Rooth. Jeg stotret frem at dansk nok var mitt førstespråk hjemmefra, så det skulle nok gå i orden. Da sukket han bare med et smil at "Da blir det jo desto verre for meg!" Og ille ble det. Danske vokaler og konso-

"Vi møtte en hyrde som hadde en aura jeg ikke klarer å beskrive på en fyldestgjørende måte."

nanter lå ikke helt for ham. En gang en gruppe danske mediafolk var på audiensen, øvde vi lenge forskjellen på "media" og "Herren være med dere". Det er kun nyanser som skiller i uttalen, og han fikk det ikke helt til. Da han for fjerde gang spurte om det var bra, svarte jeg ja. Neste spørsmål kom kjapt: "Men er det forståelig for de nede på plassen, du vet jo hva jeg skal si!" En kunne jo ikke godt lyve for paven, så svaret ble nei. Da bad han bare om at vi skulle øve videre, mens flere tusen ventet på ham nede på Petersplassen. Siden veide jeg mine ord på gullvekt da jeg skrev tekstene.

DET HENDTE at det var tid til å kaste et blikk ned på Petersplassen fra kontoret hvor vi øvde tekstene. Ofte var han litt forsinket, og da kunne vi igjennom gardinene se alle pilegri-

P. Reidar Voith, siden høsten 2001 kapellan i Stavanger, var under sine prestestudier i Roma pave Johannes Paul IIs lærer i dansk og norsk.

mene som ventet ham. Ofte slo det meg at han lot de mange vente for å glede noen få, kanskje ti-tolv stykker med en hilsen på dansk.

DA P. SIGURD REISTE HJEM etter endt studium i 1996, "arvet" jeg hans stilling som tolk til norsk. Det førte til at jeg enda oftere hadde min gange opp til "Tertia loggia", pavens etasje i det apostoliske palass. Man kan kanskje undre seg, men det kan faktisk gå rutine i selv den mest utrolige "jobb." Vi hadde vår faste rute vi skulle gå inn i Vatikanet, de faste kontrollpostene vi skulle passere. Det var nok "en raptus av hovmod" som fikk meg til å synes at dette ble "kjedelig" en dag. Derfor ville jeg en dag gå inn

igjennom Bronseporten, den offisielle inngangen til Vatikanet. Det er den inngangen som ligger på venstre side av Petersplassen, der hvor kolonnaden møter Peterskirken. Jeg ble umiddelbart stoppet av Sveitsergarden og spurt om mitt forehavende. Adgangskortet ble overlevert, og jeg ble ført inn til en ytterst myndig herre som umiddelbart tok meg forhør. Jeg forklarte hva jeg skulle, og det hele munnet etter mye om og men ut i at han spydig spurte om jeg faktisk ville at han skulle ringe opp til paven selv? Jeg svarte et klart "ja", forsinket som jeg var, og kommer aldri til å glemme hans ansikt da han fikk pavens privatsekretær på tråden. Da jeg kom opp, satt paven og ventet på meg og lo. Sekretæren bare sukket at "det er håpløst, de slipper ikke noen inn den porten, ikke engang pavens personlige språkprofessor!"

Det er vel unødvendig å tilføye at jeg aldri siden har gått inn bronseporten!

DET KOM OGSÅ til andre pussige episoder. En som jeg husker særlig godt, var da jeg møtte min professor i fundamentalteologi i heisen opp til "Tertia loggia", pavens kontoravdeling. Helt tilfeldig kom det til at vi møtte hverandre i heisen, bare vi to og heisføreren. Professor Rino Fisichella, som nå er hjelpebiskop i Roma, gjenkjente umiddelbart sin "studente" og ble bare stående og undre. Det stod skrevet i hele hans ansikt "Hva gjør han her?" Jeg sa ingenting, og prøvde bare å se så alminnelig ut som jeg kunne. Da heisen stoppet i "Seconda loggia", andre etasje, hvor forskjellige kongregasjoner holder hus og han skulle ut mens jeg ble stående, ble han bare stående å måpe. Da jeg noe senere møtte ham til eksamen, begynte han den muntlige eksamen med å spørre "Hva i all verden gjør du oppe hos paven?" Det var jo kjekt for en student å kunne "brenne" noen minutter av eksamen på å fortelle det!

VINTEREN 1997/1998 var pavens helse blitt merkbart svakere. Der jeg merket det konkret, var at hans tale var blitt mer utydelig. Dette hadde den følge at hans dansk var tilnærmevis uforståelig. Av og til pilte jeg ned på Petersplassen rett etter at jeg hadde hjulpet ham med teksten, nettopp for å høre hvordan "vår" hilsen lød når han leste den opp nede på plassen. Dessverre var det nok kun jeg som forsto hva han sa – det skulle jo bare mangle!

DA DETTE VAR KLART, og dessverre også at det ikke var noen bedring i vente, tok jeg kontakt med pavens privatsekretær, monsignore

Stanislaw Dziwisz, fortalte mine inntrykk og anbefalte at man kuttet ut dansk og norsk og heller konsentrerte seg om svensk, som han hadde lettere for å uttale, og som jo dessuten stort sett blir forstått av oss andre. Han takket og lovet å ta det opp med paven. Audiensene og tolkeoppdragene fortsatte noen få ganger til, inntil en dag hvor paven etter at "jobben" var gjort, fortalte meg at dette var siste gang. Han tok meg i hånden, takket for all hjelpen og gav meg en stor rosenkrans, før han la til: "Kjære Reidar, du skal vite du nå er historisk, du er sikkert den første i kirkehistorien som selv har sagt opp sin stilling her!"

DISSE OG MANGE ANDRE enkelthendelser gjorde mine besøk hos paven til et kjært minne jeg i dag tenker tilbake på med glede og takknemlighet. Det som imidlertid løper som en rød tråd igjennom det hele, er at jeg følte meg varm og velkommen og verdsatt. Nervene som preget de første besøk ble erstattet av en hengiven respekt. Visst var Johannes Paul II pave, men han var også en person som jeg følte meg trygg på, som hadde en stor sans for humor, men som mer enn noe annet var en representant for den virkelighet vi ikke kan se.

PATER SIGURD OG JEG fikk bli kjent med vår kirkes overhode på en helt enestående måte, og pave Johannes Paul II gav oss igjennom sin person en skatt som jeg har brukt mange år på å fatte dybden av. Da bildene av den døde paven kom på fjernsynet, kom også tårene i øyekroken. Av vemod, av takknemlighet og av sorg over et stort menneske, et menneske som viet sitt liv til Kristi tjeneste på en forbilledlig måte og nå endelig har fått møte sin Herre ansikt til ansikt. For meg vil han alltid være Johannes Paul den store.

Må han hvile i fred.

Evangelium Vitae

Guds menneskevorden og menneskelivets verdi og ukrenkelighet står i sentrum for alt pave Johannes Paul II sa, skrev og gjorde. I 1995 utga han encyklikaen *Evangelium Vitae* – Livets Evangelium – om menneskelivets verdi og ukrenkelighet, hvor han utdyper dette. Fundamentalt for dette menneskesyn er det som for det troende menneske er et faktum; nemlig at mennesket er skapt, villet og elsket av Gud.

Menneskets verdighet ligger i dets gudvilleshed og i dets gudlighet - uansett kjønn, rase, etnisk tilhørighet - heri ligger dets verdighet og dets grunnleggende likhet overfor Gud. Ethvert menneske i alle livets faser – fra det ufødte barn til den pleietrengende gamle – er bærer av denne iboende verdi og verdighet. Budskapet er: Det er ikke hva vi gjør, men hva vi

er, som er av betydning. Og fordi vi er skapt i Guds bilde, skylder vi også hverandre gjensidig respekt.

Paven trekker også inn de samfunnsmessige konsekvenser dette menneskesynet har, og understreker livets ukrenkelighet som selve den grunnvoll demokratiet hviler på. Et hvilket som helst samfunn som vil overleve holder budordet "du skal ikke slå ihjel" i hevd. Men når lovgivningen tillater å ta liv, da uthules også samfunnets fundament. Et samfunn som ikke ser seg i stand til å ta vare på livet i dets svakeste tilstander, er et samfunn som ikke fremmer livets kultur, men dødens.

Evangelium Vitae, som også finnes oversatt til norsk, kan gjerne leses som en meditasjon over menneskelivets guddommelige dimensjon og mål.

ABH

St. Olav bokhandel i Oslo har mange bøker om eller av pave Johannes Paul II. Vi gjør særlig oppmerksom på:

Johannes Paul II: Romersk Triptykon

St. Olav Forlag 2004, lb. kr. 192,-

Pope John Paul II: Memory and Identity – conversations at the dawn of a millennium

Rizzoli int. publ. 2005 lb. kr. 348,-

Rocco Buttiglione: Karol Wojtyla – The Thoughts of the Man who became Pope John Paul II

William B. Eerdmans Publ.Comp. 1997, lb. kr 383, -

Pave Johannes Paul IIs reiser

- reiste over 1 247 613 km, 146 reiser i Italia, 104 utenlands • besøkte 129 land
- tilbrakte 822 dager utenfor Vatikanet • sett av flere enn noen annen i historien

Johannes Paul II år for år

– en god stikkordsmessig kronologi over Johannes Pauls pontifikat ville gå over atskillige sider. Her et subjektivt utvalg på den plass som står til disposisjon:

- 1978** • 16. oktober: Karol Wojtyła velges • første sognebesøk i Roma.
- 1979** Megler mellom Chile og Argentina • første utenlandsreise - til Mellomamerika • første encyklika: Redemptor hominis (om Jesus Kristus) • til Polen • til den ortodokse patriark i Konstantinopel.
- 1980** • Synode om kirken i Nederland • første hentydning til fagforeningen «Solidaritet».
- 1981** Til Filippinene • 13. mai: Attentat på Petersplassen • sosialencyklikaen Laborem Exercens.
- 1982** Falklandskrigen, fredsønn • i Fatima: Vier verden til Maria rene hjerte • til Storbritannia og Argentina • bønn for fred i Libanon • helligkårer Maksymilian Kolbe • diplomatiske forbindelser med Norge.
- 1983** Besøk i luthersk kirke i Roma • åpner det hellige år • ny kirkelov
- 1984** Salvifici doloris - om menneskelig lidelse • Redemptionis anno - om forsoning i Jerusalem og Midtøsten.
- 1985** Første verdensungdomsdag • budskap til Reagan og Gorbatsjov.
- 1986** Besøk i romersk synagoge • Dominum et vivificantem (Den hl. Ånd) • første verdensbønnedag for fred (Assisi).
- 1987** Mariansk år • møter aids-lidende i USA • sosialencyklikaen Sollicitudo rei socialis.
- 1988** Minnes «Russlands dåp» • Mulieris dignitatem (om kvinners verdighet) • saligkårer dansken Niels Stensen.
- 1989** Til Norge: Oslo, Trondheim, Tromsø • Redemptoris custos (Hl. Josef) • verdensbønnedag for Libanon • Gorbatsjov i audiens.
- 1990** Fredsappeller for Gulfoområdet • Vietnams biskoper til audiens • Vatican Information Service.
- 1991** Sosialencyklikaen Centesimus annus • Birgittajubileum med økumenisk gudstjeneste med nordiske lutherske biskoper i Peterskirken.
- 1992** Fredsappeller for Balkan • Den Katolske Kirkes Katekisme.
- 1993** • Assisi - bønn for Balkan • Veritatis splendor (moralteologi) • diplomatiske forbindelser med Israel.
- 1994** Kristologisk felleserklæring med Den assyriske kirke av Østen.
- 1995** Evangelium vitae (Livsvern, menneskelivets verdighet) og Ut unum sint (Kristen enhet).
- 1996** Vita consecrata - om ordenslivet • Fidel Castro i audiens • kristologisk felleserklæring med de armensk-ortodokse.
- 1997** Fredsappell til Israel og PLO • gjør Teresa av Lisieux til kirkelærer.
- 1998** Besøk på Cuba • skriv om Shoah (holocaust) • Fides et ratio (= tro og fornuft) • helligkårer Edith Stein • felleserklæring med lutheranerne om rettferdiggjørelsen.
- 1999** Fredsappeller for Kosovo • Birgitta av Vadstena, Katarina av Siena, Edith Stein med skytshelgener for Europa.
- 2000 - DET HELLIGE ÅR** • reiser til Sinai, Det hellige land • Minne og forsoning: Kirken og fortidens feil • saligkårer Johannes XXIII • Dominus Iesus (porten til frelse) • gjør Thomas More til politikernes vernehelgen
- 2001** Reiser i Pauli fotspor: Hellas, Syria, Malta • Liturgiam authenticam • besøk av kong Harald og dronning Sonja • internasjonal katolsk fastedag for fred etter 11/9.
- 2002** Assisi - for fred i verden • tradisjonister i Brasil forsones med Roma • nytt Missale Romanum • bønnedag for fred i Hellig Land • helligkåring av padre Pio.
- 2003** Faste for fred i Midtøsten • boken Romersk triptykon • besøk fra statsminister Bondevik • saligkårer Moder Teresa.
- 2004** Siste utenlandsreise, Lourdes • retur av Kazanskaja-ikonet til Russland • åpner det eukaristiske år.
- 2005** Bok: Memory and Identity • dør 2. april kl. 21.37 (CT)

Hyldest og skepsis

møter Benedikt XVI

av Helge Magnus Iversen

Johannes Paul IIs sykeleie og bortgang og valget av ny pave har ikke bare vært begivenheter i seg selv, det har også vært mediebegivenheter som trolig ikke har sitt sidestykke i historien. Bare det første døgnet etter at Johannes Paul II døde, ble det internasjonalt publisert 35 000 oppslag, ti ganger så mye som da president Bush skulle gjenvelges. Norske nettaviser alene hadde i perioden 1. januar til 1. mai i år ca. 3300 oppslag om paven. Den andre store begivenheten i denne perioden var tsunamikatastrofen i Sørøst-Asia som til sammenligning fikk ca. 3150 oppslag.

Sagt om Johannes Paul II

Den irske **ROCKESTJERNEN BONO** mener kort og godt at pave Johannes Paul II var den beste frontfiguren den katolske kirken noensinne har hatt.

PRESIDENT GEORGE W. BUSH, som så absolutt har fått kritikk fra Paven både for dødsstraff og Irak-krig, sa etter begravelsen at pave Johannes Paul II etterlater seg en tydelig og glimrende arv av fred og barmhjertighet - en sterk arv som setter en klar moralsk tone. Tidebølger av moralsk relativisme slo mot ham, men han sto fast som en klippe. Det er en av grunnene til at millioner av mennesker lærte å beundre og elske ham, sa Bush.

Cubas president **FIDEL CASTRO** hyllet pave Johannes Paul II som en skarp kritiker av kapitalismen, men Castro hadde også et tilleggsbudskap, og kalte USAs president George W. Bush en hykler som deltok i begravelsen.

FNs generalsekretær **KOFI ANNAN** kalte pave Johannes Paul II for en talsmann for fred da han uttrykte sorg over pavens død.

Russlands president **VLADIMIR PUTIN**, sa pave Johannes Paul II var en ruvende skikkelse i vår tid. - Jeg har de varmeste minner fra mine møter med paven. Han var en klok og lydhør mann, åpen for dialog. En hel

æra vil bli assosiert med ham, sa den russiske presidenten.

- Verden har mistet en religiøs leder som var høyt aktet av alle mennesker uansett tro, sa den engelske statsminister **TONY BLAIR**.

Tysklands forbundskansler **GERHARD SCHRÖDER** mente Johannes Paul II skrev historie. Ved sine gjerninger og med sin imponerende personlighet forandret han vår verden, sa Schröder.

Irans president **MOHAMMAD KHATAMI** hyllet i en offisiell kondolanse til Vatikanet den avdøde paven som en mann på leting etter «sannhet, rettferdighet og fred». Han forsøkte oppriktig å bruke sin erfaring og lærdom til å finne sannhet, rettferdighet og fred, skrev Khatami som møtte paven i 1999. Møtet mellom den sjiamuslimske lederen og paven var historisk. Men til begravelsen ville Khatami ikke komme.

Israels utenriksminister **SILVAN SHALOM** roste paven for å ha leget dype sår som ble skapt gjennom århundrer med europeisk antisemittisme og til slutt Holocaust. - Johannes Paul II viste vei inn i en ny periode når det gjaldt forholdet til jødene som har lidd under Kirken i mange lange år. Han visste hvordan han skulle håndtere den vanskelige fortiden, sa Shalom.

Heller ikke palestinerens president **MAHMOUD ABBAS** var

særlig forbeholden: - Paven var en stor religiøs leder som viet sitt liv til forsvaret for fred, frihet, rettferdighet og likeverd for alle raser og religioner, og for vårt folks rett til uavhengighet.

Også talsmann for den islamistiske Hamas-bevegelsen, **ABU ZUHRI**, fremsto som en dreven diplomat i sitt ordvalg: - Vi vil huske pavens uttalelser da han ba om at palestinerne skulle få sin rettmessige frihet og uavhengighet.

KRONPRINS HAAKON sendte sine kondolanser til Vatikanet. I telegrammet til kardinal Joseph Ratzinger skrev kronprinsregenten at han mottok budskapet om pavens bortgang med stor sorg.

Den brasilianske dikteren **PAULO COELHO** kom også med sin hilsen: Alle på Petersplassen bøyde hodet etter at nyheten var gjort kjent. Applausen brøt umiddelbart løs. Den lød på vegne av alle som ønsket å være til stede - ikke for å gråte over pavens død, men for å si: Takk for at du har levet.

I Norge er det som kjent ikke så lett å gi en kompliment uten samtidig å si hva man ikke er så fornøyd med, og kommentarene var preg av det nasjonale tvisyn:

*På lederplass 7. april skrev **AFTENPOSTEN**: Både som kirkelærer, fredsapostel og politisk inspirator øvet han gjennom alle disse årene en*

innflytelse som vil leve videre lenge etter hans død, og som det må bli opp til fremtidens historikere å forstå den fulle rekkevidden av.

Men det forhindret ikke avisen i å felle en historisk dom allerede få linjer senere: "... paven etterlater seg en arv det blir uhyre krevende for etterfølgeren å forvalte. Ved sitt kvinnesyn, i synet på homofli, gjennom sin hardnakkede motstand mot prevensjon og abort og sitt kompromissløse forsvar for sølibatet, har kirken svekket sin innflytelse, i hvert fall i den vestlige verden."

Og helt sikkert i Aftenpostens redaktørkontorer. Jo lenger man fjerner seg fra den katolske sfære, desto mer skråsikre blir vurderingene, som f.eks. i **DAGBLADET:**

Johannes Paul II var en betydelig politisk pave, og ingen kan bestride hans personlige mot. Men han etterlater seg en kirke i dyp krise, preget av et forstokket syn på seksualmoral og kvinnens stilling og en tvetydig holdning til menneskerettighetene. Når pilegrimene i Roma har reist hjem og en mer kritisk ettertanke kan praktiseres, vil det vise seg at Johannes

kristne i abort-kampen nå? (uke-avisen **NORGE IDAG**)

Derimot er det grunn til å gi paven og romerkirken honnør for at de kjemper for etiske standpunkt i samsvar med Bibelen, der mange andre kirkesamfunn og politikere har sviktet. (avisen **DAGEN**)

*Men idretten svikter ikke: **DET ITALIENSKE FOTBALLFORBUNDET** må ha fått en annen åpenbaring enn Dagbladet, for alle serie A-kamper i Italia ble avlyst den helgen Johannes Paul II døde. Også UEFA la ballen død og innledet alle Mesterligakamper og UEFA-cupkamper den følgende uke med et minuts minnestillhet. UEFAs svenske direktør **LARS-CHRISTER OLSSON** sa at Johannes Paul II var en verdensleder som jobbet for fred.*

Uredd uttrykte paven sin avsky overfor angrepskriger, uansett hvor i verden de fant sted. Han var utrettelig i sin kamp for menneskerettighetene, og hadde alltid fattige mennesker i tankene. Med sitt sterke engasjement bidro pave Johannes Paul II til å få mennesker til å snakke sammen på tvers av trossamfunnene. (**ROMSDALS BUDSTIKKE**)

motsetningene i sitt pontifikat. – Han var radikal og reaksjonær. Han var dialogisk og autoritær. Han tok pulsen på sin samtid, men ga rom for sterkt konservative teologiske og politiske krefter, slik at det på mange måter er en svekket katolsk kirke som ser seg om etter en ny åndelig leder.

Tunsberg-biskop **LAILA RIKSAASEN DAHL** syntes det er vanskelig å forstå at en person kan være så viktig som oppmerksomheten rundt pavens bortgang indikerer. – Jeg registrere at mediene har stor fokus på pavens bortgang.

Biskop **FINN WAGLE** i Nidaros sier pave Johannes Paul II har preget kirkens og verdens utvikling på avgjørende måte. Gjennom sin lange tjeneste er han blitt en svært kjent og kjær lederskikkelse. Han har også vært den fremste talsmann i kristenheten for fred, menneskeverd og barmhjertighet. Han har prøvd å bygge bruer mellom kirkesamfunnene. Han har også strakt ut hånden over religionsgrensene på vegne av kristenheten.

Der journalister og teologer må ta forbehold, er det forfriskende med en økonoms klarsyn:

Nordmenn har andre prinsipper for godt og dårlig lederskap enn det som gjelder på det internasjonale plan. Hele pressen – også tabloidene – omfavner paven som en av vår tids største ledere, mens hans meningsfeller i Norge blir stemplet som idioter, sier BI-reaktor **TORGER REVE** til NRK.no.

*Men en påstått idiot har kanskje klarsyn – katolikk og professor **JANNE HAALAND MATLARY** sa til Aftenposten: Johannes Paul II var en gigant av en pave, og en stor intellektuell. Men han ble dessverre aldri helt forstått av den vestlige, sekulære verden.*

Alle på Petersplassen bøyde hodet etter at nyheten var gjort kjent. Applausen brøt umiddelbart løs. Den lød på vegne av alle som ønsket å være til stede – ikke for å gråte over pavens død, men for å si:

Takk for at du har levet.

Paulo Coelho

Paul II mer enn noen annen bidro til å svekke den katolske kirken.

*Tidligere biskop **PER LØNNING** har heller ikke problemer med historieforståelsen: Johannes Paul II prøvde å utvikle fellesskapet mellom de kristne kirker. Men paven tviholdt på at det skulle skje på Romas premisser, og derfor løp det meste ut i sanden.*

Men det er trøst å finne hos de erke-lutherske brødre på Vestlandet:

Ved pave Johannes Paul IIs død er nummer en i Ja til Livet-kampen gått bort. Hvem skal lede en milliard

Johannes Paul II var en tydelig pave. Johannes Paul II huskes også som en forbrødrings pave. Han var første pave som reise til klagemuren i en kristen-jødisk forbrødring, og han var første pave som besøkte en moske. Han hadde også et sterkt engasjement for fred i Midt-Østen og palestineres sak. (**GUDBRANDSDØLEN DAGNINGEN**)

De norske, lutherske biskoper klarte som vanlig ikke å være helt samstemte i sine oppfatninger:

GUNNAR STÅLSETT, nylig avgått biskop i Oslo, mener pave Johannes Paul II vil bli husket for

Sagt om Benedikt XVI

Teologiprofessor **OLA TJØRHOM** møtte den nye paven på en økumenisk konferanse. - Joseph Ratzinger ga et svært sympatisk inntrykk, han virket varsom og forsiktig, og han hadde ikke vanskelig for å takle motforestillinger.

Sør-Afrikas anglikanske erkebiskop **DESMOND TUTU** er derimot skuffet over valget av Ratzinger som ny pave. Ratzinger er en «rigid konservativ» som er i utakt med tiden, sier Tutu til sørafrikansk radio. At Ratzinger er europeer er mindre viktig enn hans konservative synspunkter. Vi hadde håpet på noen som var mer åpen til den siste tids utvikling i verden.

En klok mann med store kunnskaper, sier USAs president **GEORGE W. BUSH**. - Han er en mann som tjener Herren, sa Bush til journalister i Det hvite hus etter pavevalget.

Storbritannias statsminister **TONY BLAIR** sier han ser fram til å samarbeide med den nyvalgte paven «i saker av internasjonal betydning, som Afrika og utvikling» og ønsker ham lykke til med pavegjerningen.

Tysklands forbundskansler **GERHARD SCHRÖDER** sier Ratzinger er en verdig etterfølger etter pave Johannes Paul II, og føyer til at dette er en stor ære for Tyskland..

FNs generalsekretær **KOFI ANNAN** sier FN og paven deler en sterk forpliktelse til å arbeide for fred, sosial rettferdighet, menneskelig verdighet, religionsfrihet og gjensidig respekt mellom verdens religioner.

KINESISKE MYNDIGHETER sier de håper paven kan skape en atmosfære som kan bedre forholdet mellom Kina og Vatikanet. Forbindelsene ble brutt da kommunistregimet utviste Vatikanets ambassadør i 1951. Men samtidig ber de den nyvalgte paven om å bryte forbindelsene med Taiwan og holde seg utenfor Kinas indre anliggender.

Kirkeminister **VALGERD SVARSTAD HAUGLAND** håper pave Benedikt XVI

vil arbeide for fred og forsoning.- Jeg gratulerer og håper han viderefører det viktige arbeidet med fred og forsoning som sin forgjenger, sa kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland til VG Nett.

- Vi håper han vil videreføre Johannes Paul IIs kamp for de fattige og forfulgte og fortsette hans arbeid for kirkelig enhet og inter-religiøst samarbeid. Vi ønsker pave Benedikt XVI Guds velsignelse i tjenesten som kristenhetens fremste leder, sier statsminister **KJELL MAGNE BONDEVIK** til NTB.

AVISENES NYHETSBYRÅ (ANB) er adskillig mer skeptisk enn statsministeren. 21. april, før den nye pave knapt hadde rukket å si noe offentlig, skrev ANB:

På ett område skiller den nye paven seg fra den gamle: Johannes Paul II preket forsoning mellom de store religionene. Han besøkte både synagoger og moskeer, og minsket kløften mellom pavekirken og andre kristne kirker. Kardinal Ratzinger mener at det kun er hans kirke som forvalter de evige sannheter. En tid som trenger forsoning mellom religionene og vektlegging på det som forener mer enn det som skiller, kan ikke regne med hjelp fra Benedikt XVI.

Så feil kan man ta når man ikke har gjort hjemmelekser, bare tre dager senere understreket Paven i sin insettelsespreken nettopp viktigheten av interreligiøs kommunikasjon. Men ANB har ikke korrigert sitt synspunkt, og heller ikke tatt seg bryet med å formidle NTBs observasjon:

Pave Benedikt XVI sa mandag at han setter pris på at dialogen mellom muslimer og kristne er blitt bedre både lokalt og internasjonalt, og han vil fortsette å bygge «vennskapsbruer» til andre religioner. Samme dag oppfordret han igjen til kristen enhet, et tema han har nevnt flere ganger siden han ble valgt til pave sist tirsdag.

*Men slike formildende budskap når åpenbart ikke frem til den upolitiske og rettroende venstreside i Norge. SV-avisen **NY TID** står klippefast på sine fordommer:*

Ratzinger er representant for de styggeste sidene av den katolske kirke.

Som nær alliert av Johannes Paul II er det også påfallende at der paven ga sin støtte til frihetskraftene i Polen og andre østeuropeiske land, bidro Ratzinger til å konfrontere frihetskraftene i USAs bakgård. I Latin-Amerika var kamp for frihet og rettferdighet uvelkommen politikk – i Øst var det Guds vilje som ble satt ut i livet. Det regimet av dobbeltmoral som de to etablerte, lukter av en politisert katolsk kirke som velger den sterke framfor den svake, tyranner framfor undertrykkere.

UNGE VENSTRE har tydeligvis ikke fått med seg statsministerens gratulasjon til den nyvalgte pave, for i en pressemelding sier Venstres ungdomsorganisasjon ærlig at den "er skremt av den katolske kirkes valg av Ratzinger som ny pave. Ratzinger representerer et gulf fra fortiden med sine middelalderiske holdninger mot kvinner, homofile og prevensjon," sier leder i Unge Venstre, Lars-Henrik Michelsen.

*Kanskje Michelsen skulle ta seg tid til en liten prat med den amerikanske teologen **GEORG WEIGEL** som kjente både den forrige og den nye paven. Til The New York Times sier Weigel:*

- Dette er ikke en mann som bare vil passe butikken, han vil ta re-evangeliseringen meget alvorlig, særlig i Europa.

*Han er ikke alene om synspunktet, for **JARLE KALLESTAD** sier til Vårt Land at "Pave Benedikts store prosjekt er å gjenreise katolsk kristendom som en åndelig kraft i Europa. Hans mulighet ligger i å overrumple alle som tror han er en kondomfksert kvinnehater."*

Her blir det spennende å se om Joseph Ratzinger også som pave vil leve og virke i skyggen av Johannes Paul II, eller om han vil vokse ut av den. Gamle og konservative paver har overrasket før. (**AFTENPOSTEN** på lederplass)

Og overraskelsen er kanskje nærmere enn lederskribenten tror, for Aftenpostens mann i Roma, **JAN E. HANSEN**, følger med:

Dagen før innsettelsesmessene ble det kjent, selsomt nok, at pave Benedikt XVI på sitt nye arbeidsbord har liggende et dokument fra kardinal

Ratzinger, hvor det åpnes for at sakramentene kan gjøres tilgjengelige for skilte og siviltt gjengifte katolikker. Begrunnelsen? Å vise miskunn. Det er ikke slik vi har forestilt oss Ratzinger. Men det kan se ut til at det først er som pave han får uttrykt hvem han er.

Også enkelte andre norske journalister klarer å se de litt større perspektivene:

Den nye paven vil videreføre sin forgjengers kamp for Ja til Livet, over hele verden, og vi må bygge en allianse med flertallet av nasjoner i FN, som vil holde livet hellig. Ratzinger var aller best kjent av kardinalene for sin vilje til å holde fast på den kristne lære mot tidsånden, som har lagt store deler av de protestantiske kirker øde i kampen for bibelske familieverdier. (Redaktør **FINN JARLE SÆLE**, Idag.no)

Innsettelsen av den 265. paven synliggjør dessuten tradisjonen, midt i alt det flyktige og omskiftelige. Kan det i tillegg tenkes at en pave med et sterkt internasjonalt engasjement fyller noe av et tomrom, i en urolig verden med uoversiktlige trusselbilder og et fravær av politikere med samlende og tillitskapende evner? Uansett, pavekirken leder har sin fremste oppgave i å vokte over det bestående. Så får nordmenn fæst bare konstatere at den norske målestokken på korrekte holdninger har sine begrensninger når man skal måle størrelser som i det alt vesentlige ligger utenfor Norge. (**OTTAR JULSRUD**, Sandefjords Blad)

Selv avisen **DAGEN** klarer nesten å døyve en liten skuffelse over valgfallet:

Vi hadde ingen voner om at det skulle veljast ein evangelisk pave i romerkyrkja. Vi finn det faktisk naturleg at det vert vald ein tradisjonell katolikk. Vi reknar det som ein fordel at paven er konservativ i etiske og samfunns-messige spørsmål.

Norges Unge Katolikker arrangerer

Barnekorhelg

- for katolske barnekor i Norge

Når: 23.-25. september

Hvor: Oslo

Rundt omkring i våre menigheter har det de siste årene stadig dukket opp flere barnekor. Norges Unge Katolikker er så glade for denne utviklingen, at vi den 23.-25. september arrangerer en helg for katolske barnekor i Norge. Tanken bak er at vi ønsker å sette fokus på nettopp barnekorarbeid. Barna skal få treffes, synge sammen, knytte bånd og ha en opplevelsersrik helg sammen – som kan inspirere dem til å fortsette å spre sangglede i sine menigheter. Og ikke minst ønsker vi at helgen skal være en inspirasjon også for barnekorlederne, og vi legger opp til noe egen undervisning/inspirasjonssamling for disse.

Både godt etablerte kor og kor i oppstartsfasen er hjertelig velkomne – om man er mange eller kun noen få, om man er en vel organisert gruppe eller en gruppe som mer sporadisk synger sammen. Her er det ikke prestasjonsnivå, men sanggleden som skal stå i sentrum!

Mer informasjon blir lagt ut på www.nuk.no eller kan fås ved henvendelse til helgens leder, Kristine Dingstad (kristine.dingstad@katolsk.no, tlf. 90 72 66 74) eller NUKs organisasjonskonsulent Marta Bivand Erdal (marta.bivand@katolsk.no, tlf. 23 21 95 41).

Pris: Kr. 400 per person

Vanlige regler for reiserefusjon gjelder (dvs. 350 kr. i egenandel).

Velkommen til store og små – til en helg med fokus på BARNEKOR!

Norges Unge Katolikker (NUK) tilbyr følgende arrangementer

høsten 2005:

9.-11. september: Landsmøte (for delegater fra NUKs lokallag, Mariaholm).

23.-25. september: Barnekorhelg (for alle katolske barnekor i Norge, i Oslo).

30.sept.-2.okt.: Høstsamling (trosfordypning, ledertrening og leirlederkurs for deg som er konfirmert, på Mariaholm).

28.-30. oktober: Adventsaksjonshelg (kurshelg om NUKs årlige solidaritetsaksjon for deg som er over 15 år, Mariaholm).

11.-13. november: Ledersamling (en helg for deg som er over 18 år, åndelig påfyll og katolsk fellesskap, Mariaholm).

For å motta NUKs blader for katolske barn og unge, Arken (4-12 år), Q (13-18 år), Credimus (19 år +), betal medlemskontingent for 2005 i dag!

For mer informasjon og påmelding til arrangementer, ta kontakt på tlf 23 21 95 40 eller se www.nuk.no. Her finner du også en oversikt over lokallag i NUK som driver katolsk barne- og ungdomsarbeid. Dersom du ikke finner informasjon om tilbud i din menighet, ta kontakt med menigheten din direkte.

Paven

og makten

Av sr. Anne Bente Hadland OP

Hvordan forholder det seg egentlig med pavens makt? Er den ikke nærmest uinnskrenket? Er han ikke ufeilbarlig, kanskje? Har han ikke makt til å binde og løse?

Tendensene til å ville se paven som den siste absolutte eneherster i Vesten er i alle fall sterke. Men la det være sagt med en gang: Bare Gud har ubegrenset makt og absolutt ufeilbarlighet. All annen makt og ufeilbarlighet er begrenset og betinget, også pavens. Å se på Kirken som det siste absolutte enevælde og paven som den siste eneveldige monark av Guds nåde er følgende feilaktig, fordi det verken tilkommer Kirken eller paven absolutt makt. Men ikke desto mindre knytter det seg makt til nettopp dette embetet som «Guds tjeneres tjener» – en makt som selvsagt kan misbrukes og føres på avveier.

Pavens mandat er et bundet mandat. Slik har det vært til alle tider, også i perioder hvor pavedømmet sto vesentlig sterkere både hva åndelig og verdslig makt angår enn hva tilfellet er i dag. Pavens mandat er å styrke og bevare Kirkens synlige enhet. Han kan ikke avvike fra det Kirken lærer, fra Kirkens lovverk eller konstitusjoner. Han er bundet av guddommelig lov og åpenbaring såvel som av naturloven og fornuften. Embetet har dogmatiske begrensninger, han er bundet av tidligere læremessige avgjørelser, og det forventes av ham at han følger Kirkens etablerte tradisjoner. Pavens ufeilbarlighet består i at han etter å ha rådspurt Kirkens biskoper kan erklære en trossannhet for definitiv og bindende for alle troende. Det avgjørende ord i lærespørsmål ligger altså hos

ham og ikke i hva flertallet til enhver tid måtte mene.

Og her er vi ved et punkt som mennesker i vår tid kan ha vanskelig for å akseptere. Nemlig at Den katolske kirke er en av de få institusjoner i den moderne verden som ikke følger demokratiets logikk og prosedyrer, og som følger heller ikke endres i pakt med utviklingen av disse. Og hva mer er: paven er mann, valgt av menn, i et forum hvor kjønnskvotering er fremmedord og hvor all verdens likestillingsvedtak ikke later til å affisere noen. Paven sitter i spissen for en institusjon som heller ikke utmerker seg med å være demokratisk. Kirken er heller ikke en institusjon som i siste instans henter sin legitimitet fra et flertall av medlemmene, men den har sin eksistensberettigelse og sin

profetene.' Da sier han til dem: 'Men dere, hvem sier dere et jeg er?' Da tok Simon Peter ordet og sa: 'Du er Kristus, Sønn av den levende Gud.' Jesus sa da til ham: 'Salig er du, Simon, Johannes' sønn, for dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, men min Far i himlene. Og jeg sier deg at du er Peter – Klippen – og på denne klippe vil jeg bygge min Kirke. Og dødsrikets porter skal aldri få den i sin vold. Jeg vil gi deg nøklene til himlenes rike, og det du binder på jorden skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden skal være løst i himlene.' Så la han disiplene strengt på hjertet ikke å si til noen at han var Kristus."

Det Kirken videre lærer er at den tjenesten som ble betrodd Peter, ble gitt videre til Peters etterfølger, det vil si biskopen i Roma.

"Bare Gud har ubegrenset makt og absolutt ufeilbarlighet. All annen makt og ufeilbarlighet er begrenset og betinget, også pavens."

legitimitet fra et mandat gitt den på et bestemt historisk tidspunkt.

IMatteus' evangelium kapittel 16 leser vi: "Da Jesus kom til bygdene rundt Cæsarea Filippi, spurte han sine disipler: 'Hvem sier folk at Menneskesønnen er?' De svarte: 'Noen sier Johannes Døperen, noen Elia, andre Jeremia eller en av

Apostlene innsatte tilsynsmenn i menighetene som i sin tur innsatte andre, dermed har vi fått det som vi kaller "apostolisk suksesjon", en ubrutt rekke av håndspåleggelses fra en rettelig innsatt person til en annen. Kirkelederens oppgave var å forkynne troen, påse at det ikke snek seg inn vranglære. Og kirkelederen i Roma ble ansett for å være den frem-

ste. Hvorfor det forble slik, kan man naturligvis spekulere over. Man kan forklare det ut fra økonomiske og politiske motiver; hvordan Kirken så å si vokste frem av Romerrikets ruiner, og bare gled inn i Romerrikets organisasjonsenheter, men det har også og ikke minst med den åndelige prestisje å gjøre som Roma fikk som

len for all kristen samhandling og ledelse, kunne vi si. I Evangeliet blir de siste de første, og er man først, så må man bli den siste igjen idet man hersker ved å tjene - Målet med denne "evangeliets egen dynamikk" er å oppdra til stadig større ydmykhet og kjærlighet i tjenesten på alle plan. Evangeliet vet også å fortelle om utro

"Fotvaskingen er selve det evangeliske mønster for maktutøvelse, ja, rollemodellen for all kristen samhandling og ledelse..."

apostlenes og martyrenes by. Her led Peter og Paulus martyrdøden. Peter var den første på den romerske bispestol, Peters stol, som den også kalles, og Rom ble tidlig ansett for å være "ortodoksiens sentrum" etter som Roms biskoper ofte var de som løste lære- og disiplinære konflikter. Det er altså i egenskap av Romas biskop at paven har en særstilling i Den katolske kirke. Han er den synlige representanten for Kristus, som er Kirkens hode. Jesu ord til Peter gjelder også Peters etterfølger: "Vokt mine får." Fra apostelen Peter til pave Benedikt XVI har det sittet 265 biskoper på den romerske bispestol. Pavenes historie er broget og ofte dramatisk. Noen har vært helgener, andre har vært skurker, svært få har vært totalt uinteressante.

"Pavens mandat er et bundet mandat."

Kirken fostrer både genuine tjenere og det motsatte; mennesker som primært søker sine egne mål og midler. Men like så visst som at det knytter seg makt til den ordinerte tjeneste, like så visst er idealet for utøvelsen av denne makt "han som kom for å tjene, ikke for å la seg tjene", og som i sin avskjedstale til disiplene ga dem følgende eksempel: "Når jeg som er herren og mesteren, har vasket deres føtter, da skylder også dere å vaske hverandres føtter" (Joh 13,14f). Fotvaskingen er selve det evangeliske mønster for maktutøvelse, ja, rollemodel-

tjenere, og de finnes på alle nivåer i Kirkens liv. Og kirkehistorien gir oss nok av eksempler på at teori og praksis ikke alltid stemmer overens. At tjeneste kan bli til maktmisbruk, og det gjelder altså ikke bare den ordinerte tjeneste, skulle ikke være nødvendig å dokumentere engang.

"Den makt Kristus betrodde Peter og hans etterfølgere er i absolutt mening et mandat til å tjene," som pave Benedikt XVI uttrykte det da han for første gang feiret messen i Romas og biskopen av Romas domkirke, Laterankirken, den 7. mai. Videre sa han: "Denne makten som ligger i læreembetet virker skremmende på mange mennesker både i og utenfor Kirken. De undres på om samvittighetsfriheten er truet eller om den i motsetning til tankens frihet. Men slik er det ikke. Den makt Kristus betrodde Peter og hans etterfølgere er i absolutt mening et mandat til å tjene. Kirkens læreembete innebærer en forpliktelse til tjeneste i lydighet til troen. Paven er ingen eneveldig hersker hvis tanker og ønsker er lov. Tvert imot: Paveembetet garanterer for lydighet mot Kristus og hans Ord. Han må ikke forkynne sine egne idéer, men heller stadig knytte seg selv og Kirken nærmere Guds Ord, mot ethvert forsøk på å tilpasse eller utvanne det, og mot enhver for form opportuniste."

Ønsker du å gi et år i tjeneste for kirken i Norge?

Er du kvinne i alderen 20 til 35 år og har lyst til å sette av et år i tjeneste for Kirken? Da kan ett år som volontør være noe for deg...

Å gi et helt år av sitt liv kan være økonomisk vanskelig, både fordi arbeid innen Kirken er ubetalt og fordi man må ha et sted å bo og noe å leve av. Derfor ønsker søstrene ved Sta. Katarinahjemmet å gi en ny mulighet for unge som ønsker å sette av en del av livet til arbeid for Kirken.

Som volontør i regi av søstrene på Sta. Katarinahjemmet, får du **kost og losji, litt lommepenger, god erfaring fra den katolske kirkes forskjellige virksomheter, god og bred arbeidserfaring, godt bomiljø og bønnefelleskap.**

Til gjengjeld må du **gi et år av ditt liv (10 mnd), arbeide 18 timer per uke i klosterets gjestehus og studenthjem og minimum 10 timer per uke for andre kirkelige organer** – som menighet, NUK, Fransiskushjelpen eller lignende. Det er ikke mulig å kombinere volontørarbeidet med studier eller betalt arbeid.

Hvis dette er noe for deg, send en skriftlig søknad innen 1. juli for start i august/september til e-post; rom.katarinahjemmet@katolsk.no

eller

**Sta. Katarinahjemmet
Gjørstadsgt. 9
0367 Oslo** (merk konvoluttene "volontør for Kirken")

Søknaden må inneholde opplysninger som alder, hvorfor du ønsker å være volontør, arbeidserfaring, interesser, evt. språkkunnskaper, evt. tidligere studier, ønsker for volontørvirksomheten utover hjelpen på Sta. Katarinahjemmet.

NORGE

Kristiansand og Stavanger til topps i ministrant-NM

Også i år ble det arrangert ministrant-helger for junior og senior. Som tidligere er høydepunktet for helgene ministrant-NM. Vertskapsmenigheter var Mariakirken i Askim for senior og St. Laurentius for junior. Totalt samlet helgene rundt 160 ministranter, hovedsakelig fra Oslo Katolske Bispedømme.

Temaet for årets helger var sakramentene, der ministrantlagene spesielt forberedte seg på et sakrament som de skulle fremføre for de øvrige deltagere og dommerpanelet, noe som blant annet resulterte i en rekke gode dramatiseringer. Også i år var det en teoretisk prøve, men prøven i år tok en ny vri – der deltagere først fikk en katekese, for så å bli delt inn i lag på tvers av menighetene. Deretter måtte lagene i fellesskap besvare en skriftlig prøve.

På årets seniorhelg i Askim (1.-3. april) var det ministrantene fra St. Svithun (Stavanger) som dro hjem med seieren, tett etterfulgt av St. Ansgar (Kristiansand) på 2. plass og delt 3. plass for St. Olav (Oslo) og hjemmelaget fra Mariakirken (Askim). Under den siste delen av konkurransen ble vi avbrutt av den triste nyheten at pave Johannes Paul II hadde forlatt denne verden. Konkurransen ble avbrutt, men dommerne hadde det de trengte for å plassere lagene. Pave Johannes Paul IIs bortgang var en hendelse som i stor grad preget resten av helgen.

Under juniorhelgen (15.-17. april) braket det løs for fullt. 120 ministranter fant veien til St. Laurentius i Drammen, og tidligere rekorder hva deltagerantall angår ble dermed slått. På junior-NM var det St. Ansgar som dro avsted med seieren, med et skuespill som på en humoristisk, men realistisk måte skildret ekteskapets sakrament. St. Svithun utmerket seg også på junior-NM med en 2. plass, mens St. Hallvard (Oslo) fikk 3.-plassen.

En stor takk skal rettes til vertskapsmenighetene for deres store gjestfrihet. En særlig stor takk rettes til sogneprestene i Askim og Drammen: p. Piotr Pisarek og p. Janusz Fura.

Alexander Golding

Den nye kirken i Larvik påbegynt

Etter en lang planleggingsprosess er byggingen av den nye kirken i Larvik endelig i gang. Det opplyser formann i byggekomiteen, Georg Aker. Han forteller til Broen:

”Så har endelig alt blitt klappet og klart for bygging av den nye kirken i Larvik. Det har vært en lang prosess som nå endelig kan gi synlige resultater i form av byggeaktivitet på tomten vår. Etter at anbudsrunderen var over, ble det ganske travelt. Da alle utgiftene kom på bordet, ble det nødvendig å se litt nærmere på hva vi kunne gjøre av

innsparinger uten at prosjektet skulle bli for mye skadelidende. Dette har nå løst seg på en bra måte, og det er gitt klarsignal fra kommunen. Laveste anbud ble gitt av Sandefjordsfirmaet ”Bobygg A/S”, som har fått oppdraget. Forsatt har vi lovnader om at kirken skal være ferdig ved utgangen av året, men det er nok lurt å regne med noen forsinkelser. Sognepresten vår har flyttet inn i sin nye prestebolig og er strålende fornøyd. Han venter med lengsel og smerte på en kirke som nabo!

Ellers kan jeg legge til at også broder Bjarne Falkanger har flyttet inn i sin nye leilighet. Mange katolikker kjenner jo ham. Det vil bli et flott

Uttalelse fra Justitia et Pax-kommisjonen i Norge vedrørende kjønnsnøytral ekteskapslovgivning

”I forkant av Stortingsvalget til høsten har som kjent alle de politiske partiene landsmøter for å vedta sine politiske programmer for neste stortingsperiode. Dette er en del av den demokratiske prosess her i landet. Meningen er at velgerne skal vite hva partiene står for og ut fra dette treffe sitt valg.

Kommisjonen for Rettferdighet og Fred i Oslo Katolske Bispedømme som har til oppgave å bistå biskopen i blant annet sosiale spørsmål, vil i den forbindelse peke på at tre partier har programfestet å innføre såkalte kjønnsnøytrale ekteskap, nemlig Arbeiderpartiet (AP), Sosialistisk Venstreparti (SV) og Venstre (V). For 12 år siden ble den såkalte partnerskapsloven vedtatt; den gir homofile samlevende mulighet til å registrere sitt samliv og dermed langt på vei å oppnå de samme juridiske reguleringer av sitt forhold som ved et vanlig borgerlig ekteskap. Innføring av ekteskap for homofile er derfor i det alt vesentlige en symbolsak.

Symbolsaken er å påvirke samfunnets moraloppfatning dit hen at homoseksuelt samliv er akkurat like normalt og uproblematisk som det heteroseksuelle og derfor helt ut bør likestilles med dette. Som kjent er Kirkens lære den diametralt motsatte, nemlig at

bare det heteroseksuelle samliv er i samsvar med naturen og det normale. Kirkens lære er basert på Bibelen og tradisjonen, vi er forpliktet på den, og den kan derfor ikke fravikes. Dannelsen av familien – den første kirke som denne også kalles – kan på naturlig måte kun skje innenfor en heteroseksuell ramme. Likevel ser vi nå at homoseksuelle par stifter såkalte ”familier” med barn.

Også FNs menneskerettighetserklæring opererer med ekteskap og familie som heteroseksuelle begreper, og FNs barnekonvensjon gir barn rett til sin biologiske mor og far så langt som mulig. Er dette umulig, skal det legges til rette for en adoptivsituasjon som ligner den naturlige mest mulig.

For å unngå misforståelser presiseres at dette som kjent ikke betyr at Kirken anser mennesker med homofil legning for å være mindre verd enn andre. I sin pastorale omsorg tar Kirken høyde for også de vanskeligheter den enkelte homofile står overfor, uten at dette går på bekostning av innholdet av Kirkens objektive lære.

APs, SVs og Vs programmer vil fjerne folkets moraloppfatning ytterligere bort fra et bibelsk ståsted, noe som vi alle bør tillegge betydelig vekt når det gjelder politisk valg.

Oslo, 23. mai 2005
Håkon Bleken
Leder av Kommisjonen for Rettferdighet og Fred (Justitia et Pax)
Oslo Katolske Bispedømme”

katolsk senter i dette området når vi vet at også St. Klara-søstrene allerede har bodd et års tid i sitt nye kloster. Vi vil ikke legge ned grunnsten før omkring 1. august. Dette fordi vi gjerne vil ha en sten (eller lignende) fra Assisi. Da kommer vi tilbake med en fyldig reportasje fra prosjektet i Larvik.”

Erna Solberg møtte katolske innvandrergupper

Kommunalminister Erna Solberg hadde etter eget initiativ 30. juni et 2 timer langt møte med biskopen i OKB og 10 representanter for forskjellige innvandrergupper i bispedømmet. Formålet var å utveksle tanker over et bredt spekter og ikke minst for statsrådets del å bli kjent med våre tanker og behov som minoriteter og innvandrere. Statsråden viste god innsikt i de ulike gruppene, og uttrykte samtidig at møtet ga ny informasjon og impulser. For gruppenes del kom særlig frem behov for samlingspunkter og lokaler til informasjon og til kulturelle og sosiale tiltak.

Ulrik Sverdrup-Thygeson, kansellist

Folder med informasjon til katolikker langt fra sognekirken

Omsorg for katolikker som bor langt fra menighetens sentrum har vært et tema Pastoralrådet i Oslo Katolske Bispedømme har behandlet i siste periode. Katolikker som bor langt fra sognekirken er vanligvis ikke representert i menighetsråd eller pastoralråd. Dermed er det lett å overse deres behov og bekymringer. Arbeidsutvalget har nå utarbeidet brosjyren Er du katolikk og bor langt fra sognekirken? Råd og tips for et aktivt trosliv. Brosjyren kan enten hentes direkte fra nettet, bestilles via nettet eller fås ved henvendelse til informasjonstjenesten, it@katolsk.no.

Oslo Katolske Bispedømme overtar St. Sunniva skole

St. Josephsøstrene og Oslo Katolske Bispedømme har blitt enige om en avtale som gjør at OKB overtar skolen fra og med 1. august i år, etter at St. Josephsøstrene har eiet og drevet skolen i 140 år. Kjøpekontrakten ble undertegnet av biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. og sr. Marit Brink-

mann den 31. mai. Broen vil ved en senere anledning komme tilbake til overtagelsen og St. Josephsøstrenes flotte skoledrift, men bringer her søstrenes uttalelse om eierskiftet:

Kjøpekontrakten for skolen ble undertegnet 31. mai 2005 ved biskop Gerhard Schwenzer og sr. Marit Brinkmann, provinforstanderinnen for St. Josephsøstrene. Advokat Sverre Andresen fra advokatfirma Wiersholm, Mellbye og Bech var til stede som juridisk bistand.

”Etter at vi har eiet og drevet St. Sunniva skole i 140 år går skolen nå over i andre hender. Det er Oslo Katolske Bispedømme som overtar skolen fra og med 1. august dette år.

Vi har i flere år gjort oss tanker om fremtiden for St. Sunniva skole. Grunnet manglende rekruttering i våre egne rekker, ser vi oss ikke lenger i stand til å ta ansvaret som følger med både drift og forvaltning av skolens eiendommer. Utgangspunktet for våre drøftelser i forbindelse med skolens fremtid har alltid vært og er vårt sterke ønske om å bevare St. Sunniva skole som en kristen/katolsk skole.

Derfor er det en stor glede for oss at vi nå kan overlate skolen til Oslo Katolske Bispedømme. Vi føler oss trygge på at Oslo Katolske Bispedømme vil videreføre og ta vare på det som vi i løpet av 140 år har prøvd å bygge opp ved vår skole.

Vi benytter anledningen til å takke alle nåværende og tidligere ansatte ved St. Sunniva skole som lojalt og trofast har vært med på å realisere våre verdier når det gjaldt oppdragelse av barn og unge. Vår takk går også til nåværende og tidligere elever ved St. Sunniva skole og til deres foreldre. Vi setter stor pris på den tilliten dere har vist oss i alle år.

Alle St. Josephsøstre vil fortsatt be for St. Sunniva skole og helt spesielt om Guds velsignelse for skolens nye eier, Oslo Katolske Bispedømme.

St. Josephsøstrene, 18. mai 2005”

Ros og ris til uttalelse om kjønnsnøytral ekteskapslovgivning

Den katolske uttalelse om tre partiers planer om å åpne for homoseksuelle «ekteskap» (s. 18) ble slått stort opp i mediene da den kom. Årsaken er uten tvil ordene «APs, SVs og Vs programmer vil fjerne folkets moraloppfatning ytterligere bort fra et bibelsk ståsted, noe som vi alle bør tillegge betydelig vekt når det gjelder politisk valg».

Mange har rost uttalelsen fra OKBs kommisjon for Rettferdighet og Fred, men noe kritikk er også fremkommet. Noen katolikker som erklærte seg inneforstått med Kirkens avvisning av samkjønnede ekteskap, mente at saken ikke fortjente slik oppmerksomhet. Men kommisjonens formann, Håkon Bleken, påpekte overfor en avis at planene «er så grunnleggende i strid med Den Katolske Kirkes lære at vi finner grunn til å gå høyt på banen i dette spørsmålet», og i en annen avis at Den katolske kirke «verken kan eller bør tie om dette, slik det fremgår av uttalelsen som i detalj er godkjent av biskopen.»

Biskop Gerhard Schwenzer tok avstand fra påstander om at han eller kommisjonen forbyr katolikker å stemme på nevnte partier. En slik tolkning savner dekning i den rent rådgivende uttalelsen. Biskopen skrev at Kirken vil at katolikker stemmer på det parti de ut fra egen samvittighet og tro erkjenner å ta best vare på samfunnets ve og vel, og som tar best hensyn til samfunnets moralske forpliktelser. Intet parti er i så henseende perfekt. «Selvfølgelig mener vi at å gå inn for det kjønnsnøytrale ekteskap er feil slik som kommisjonen påpekte», presiserer biskopen.

Byggestart på Tautra

Den 17. mars kunne cisterciensernonnene på Tautra endelig glede seg over byggestart på deres nye kloster. NCC Construction har totalentreprise for det nye klosteret. De beregner 14 måneders byggetid, og planlegger ferdigstilling i juni 2006. Nonnene håper å kunne feire påske 2006 i den nye kirken.

Siden anbudene som kom inn sist

sommer lå mye høyere enn budsjettet, har søstrene redusert arealet til 1917 kvadratmeter og forenklet bygget. Budsjettet er øket til 48.5 millioner kroner. Det betyr at søstrene ennå trenger 9,6 mill. kr. for å fullføre klosteret.

Søstrene er svært glade for å kunne bruke norsk stein i fasaden. Otta-skifer inneholder jernoksyd som over tid gir mer og mer rustfarge til steinen. Skiferen legges i store heller på alle ytterveggene, etter tilsvarende prinsipp som skifertak.

De viktigste rommene i klosteret får kopperdekkede saltak. Arkitekt Jan Olav Jensen har tegnet kirken med glasstak. Den skal gi benkeplass for 18 søstre og 75 gjester. Prosjektleder Atle Romstad sier kirken vil minne folk om drivhusene på Frosta, slik at klosteret kan sees som et åndelig drivhus.

Fra www.tautra.no

Katolske studier på Menighetsfakultetet fra høsten 2005

Det teologiske Menighetsfakultet (MF) i Oslo vil fra høsten 2005 tilby to studier med katolsk profil: En femårig "mastergrad i teologi, studieretning katolsk teologi", og en toårig "mastergrad i kristendomskunnskap, studieretning katolsk teologi". Sistnevnte bygger på en bachelorgrad (3-årig) med minst 80 studiepoeng KRL eller teologi. Det er lagt opp til at deler av disse gradene kan studeres ved Det pavelige universitet Gregoriana i Roma, eller ved et annet fakultet som MF har samarbeidsavtale med.

Det første katolske emnet (i historien) som tilbys ved MF heter "Katolsk praktisk teologi: Liturgia, diakonia, martyria". Det starter høsten 2005, har et omfang på 10 studiepoeng, og er et emne på bachelornivå i katolsk praktisk (pastoral) teologi. Det vil ha sine undervisningstider på kvelder og helger, og vil bestå av tre delemner: Liturgia (liturgisk teologi og den romerske messe), diakonia (det katolske karitative arbeids teologiske grunnlag og praktiske utforming) og martyria (det kristne kall som veien til hellighet). Undervisningen vil bestå i praktisk innføring sammen med veiledende kunnskapsformidling, observasjon, samtale og tilegning av ferdigheter. Alle tre delemner vil

få konkrete praktiske rammer som ekskursjoner og retretter. Undervisningen vil finne sted på Katarinahjemmet (konvent for dominikanersøstre i Oslo), på MF, og ved besøk til ulike kirker og institusjoner. Emnet har ikke tradisjonell eksamen, men forutsetter oppfyllelse av studiekravene. Emnet vurderes til "bestått" eller "ikke bestått".

Neste semester (våren 2006) begynner enda et katolsk emne: "katolsk lære i fortid og nåtid: historisk og systematisk teologi" (10 studiepoeng). Senere vil det begynne et emne i Kirkens sosiallære på masternivå: "katolsk sosiallære: sosialetikk og politisk etikk" (også dette på 10 studiepoeng).

Torsdag 25. august arrangerer MF en lanseringskonferanse for sine katolske studieprogram og emner. Fagansvarlig for de katolske emnene er professor Bernt T. Oftestad på MF.

Ståle Wilhelmsen

VERDEN

Katolsk protest mot homoseksualitet i Spania

I april besluttet det spanske parlament å si ja til homovielser. Den katolske kirke har reagert sterkt både i Spania og i Vatikanet.

Underhuset godkjente lovforslaget, som også tillater homofile par å adoptere barn. Nå må det også godkjennes av senatet, der majoriteten innehas av Folkepartiet, som er mot lovforslaget. Dersom loven blir vedtatt blir Spania det tredje landet i Europa som tillater homofile ekteskap etter Nederland og Belgia.

Forslaget går helt enkelt ut på å erstatte ordene "mann og hustru" med ordet "ektefeller". Ekteskapet kan inngås på samme vilkår og får samme følger om ektefellene er av samme kjønn eller ikke. Spanias katolske biskoper sa at reformen "innfører en farlig faktor som fremmer oppløsning av familien og derved av samfunnet".

"Et ekteskap kan bare inngås av personer av forskjellig kjønn, én kvinne og én mann. Det eksisterer ingen ret-

tighet for personer av samme kjønn til å gifte seg med hverandre. Staten kan ikke erkjenne en rettighet som ikke eksisterer. Det tilfører samfunnet en alvorlig skade."

- En urettferdig lov blir ikke tvingende. En kan ikke hevde at en lov er riktig simpelthen fordi den er en lov, sier kardinal Alfonso Lopez Trujillo, leder for det pavelige familierådet, til italiensk presse. Tjenestemenn bør nekte å gjennomføre homofile vielser selv om de risikerer å bli avskjediget, sa han. - De bør påberope seg samme samvittighetshensyn som leger og sykepleiere kan gjøre mot forbrytelser som abort.

Pavelig budskap til Spania

Paven har oppfordret Spanias biskoper til å motvirke at «fremmedgjørende ideologier om den menneskelige person» skulle forvrengte det kristne familiemønster. I et budskap i forbindelse med den årlige valfart til helligdommen «Vår Fru av Pilar» i mai understreket Benedikt XVI at katolikker må modig fremme det felles gode, både for den enkelte person og for samfunnet. Formidlingen av trosoverbevisninger kan ikke være avgrenset til den rent private sfære. Paven la særlig vekt på religionsfrihet og alle menneskers samvittighetsfrihet. Det siste hadde åpenbar relevans til den pågående debatt blant spanske katolikker om passende reaksjon mot ny lovgivning som skal gi samkjønnslike forbindelser juridisk status som ekteskap. (Den nye spanske regjering har allerede liberalisert lovene om skilsmisse og abort.) Noen kirkeledere har gått inn for en «samvittighetsklausul» slik at katolske embedsmenn slipper å medvirke ved inngåelse av homoekteskap; mange har gått lenger og sier at kristne kan være forpliktet til sivil ulydighet.

- Avskyelig menneskekloning

- Avskyelig, sier lederen av Det pavelige akademi for livet, biskop Elio Sgreccia, om at sørkoreanske forskere har laget 31 kloningsfostre av 11 syke mennesker. Fostrene ofres i jakten på stamceller.

- Å ødelegge ett liv for å redde et an-

net er fortsatt et sinnsforvirret avvik. Å undertrykke et menneske fortjener bare én dom: Det er uakseptabelt, sier Sgreccia til avisen *Corriere della Sera*.

Ved å vise til FN-vedtaket av 8. mars i år stempler akademilederen kloningen som ulovlig. Men siden vedtaket ikke ble gjort bindende for medlemslandene, finner Sgreccia at nyheten fra Sør-Korea demonstrerer følgene av manglende sanksjoner mot dem som bryter FNs retningslinjer.

Tysk pave mer populær i Polen enn i Tyskland

Pave Benedikt XVI er mer populær i den forrige pavens hjemland Polen enn i sitt eget, i følge Associated Press. Polakkene har bedt ham om å snarest besøke dem og ser på ham som en slags forlengelse av "deres egen" Johannes Paul II. Den nye paven vet hvor sterkt polakkenes bånd til Johannes Paul II er, og fra første stund han har talt om ham med varme og sterke følelser. Det har vunnet deres hjerter, sier sosiologen Ireneusz Krzeminski ved universitetet i Warszawa til AP.

Mer enn 90% av Polens innbyggere er katolikker. 45% av alle voksne katolikker går regelmessig til messe. I Tyskland ser bildet annerledes ut. Her fødtes Martin Luther, her oppstod den protestantiske reformasjonen. I dag finnes det omtrent like mange protestanter som katolikker i Tyskland, hver av dem utgjør en tredel av befolkningen. AP siterer Bronislaw Nowicki som er lege i Wadowice. Han håper den nye paven "kan blåse nytt liv inn i kirken i Tyskland," som han sier har blitt alt for sekularisert.

Frankrike kritiserer pavesatire

En fransk satire som fremstilte Benedikt XVI som "Adolf II" møtte skarp kritikk fra Frankrikes kringkastingsråd CSA. Programmet sendt ved Canal Plus overtrådte regelen om å "respekttere de forskjellige politiske, kulturelle og religiøse sensitiviteter i offentligheten," heter det.

CSA har advart Canal Plus med at det vil resultere i stive pengebøter dersom

selskapet bryter regelen igjen, rapporterer Reuters. Den populære kanalens nyhetssatire "Les Guignols de l'info" (nyhetsklovnene), som bruker marionetter til kopiere begivenheter i samtiden, sendte innslaget den 20. april, dagen etter den tyske kardinal Joseph Ratzinger ble valgt til pave.

Paven forklarer sitt navn

Under sin første generalaudiens sa den nye paven: «Jeg vil fortelle hvorfor jeg valgte navnet Benedikt. For det første husker jeg pave Benedikt XV, denne modige fredens profet som ledet kirken gjennom krigens urolige tider. I hans fotspor vil jeg ved min tjeneste gå inn for forsoning og fred mellom folkene. Dessuten tenker jeg på den hellige Benedikt av Nursia, en av Europas vernehelgener. Hans liv minner oss om Europas kristne røtter. Jeg ber ham om å bistå oss alle så vi holder fast på Kristus som midtpunkt for vårt kristenliv: Måtte Kristus alltid innta første plass i våre tanker og i vår gjerning». Benedikt XV (1914-1922) var pave under første verdenskrig.

Kinesisk biskop forsvunnet

Den katolske kirke i Kina, som i praksis er en undergrunnskirke og ikke anerkjent av myndighetene, har igjen bedt myndighetene om opplysninger om prester som er fengslet eller forsvunnet, melder nyhetsbyrået Zenit. Det gjelder bl.a. Biskop Shi Enxiang (83) av Yixian som ble bortført i april 2001. Biskopen har også tidligere vært fengslet. Familien har flere ganger bedt politiet om opplysninger, men ikke fått svar. Det er en utbredt frykt blant kinesiske katolikker for at biskop Shi Enxiang skal dele skjebne med andre kinesiske biskoper som døde i fengsel. Kirken har også bedt om opplysninger om fader Liu Deli (42) fra samme bispedømme. Han ble arrestert i mars 1999. Intet er kjent om hans skjebne. I mars ble det sendt en liste til den kinesiske regjering over biskoper og prester som er fengslet, internert eller sendt til arbeidsleirer, med anmodning om at de ble løslatt. Anmodningen er støttet bl.a. av visepresidenten i Europaparlamentet og av lederen for den internasjonale komite i den amerikanske bispekonferansen.

Amerikaner overtar Benedikt XVI's gamle jobb

Den nye prefekten for Troskongregasjonen etter at kardinal Ratzinger ble valgt til pave, blir San Franciscos erkebiskop William Levada. Han tiltrer etter sommeren. Levada var saksbehandler i kongregasjonen på 1980-tallet. Med hans utnevnelse er den tidligere «romerske og universelle inkvisisjon» mer engelsktalende enn noensinne. Tredjemann i kurieorganets hierarki er den amerikanske dominikaner Augustine Di Noia. Flere andre amerikanere, en malteser, ire, skotte og en venezuelansk saksbehandler med sin studietid i amerikansk miljø er også blant de 40 ansatte. Noe av engelskens sterke

Erkebiskop William Levada

stilling skyldes det sørgelige faktum at USA har utviklet både en særlig ekspertise og særlige behov for saksbehandling idet Troskongregasjonen har overtatt behandlingen av flere kategorier anklager om seksualovergrep. Levada har også hatt befatning med slike saker; for noen år siden var han som erkebiskop den viktigste «ryddegutten» etter en særdeles ekkel sak som involverte selve biskopen i et nabobispedømme, med ingredienser som klerikal homoseks og pengeutpressing. Levada var også med i redaksjonen for Den katolske kirkes katekisme, har vært aktiv i dialogen mellom den katolske og den episkopale kirke i USA, og har vært involvert i spørsmål rundt katolikker i det politiske liv.

Anmeldt for hyrdebrev

Biskop Frederick Henry av Calgary i Canada, som ble anmeldt til delstaten Albertas menneskerettighetskomisjon for et hyrdebrev kritisk til homofile grupper kampaker, har

klargjort kirkens lære i et nytt hyrdebrev. I det første brevet skrev han at «siden homoseksualitet, utroskap, prostitusjon og pornografi undergraver familiens fundament», må staten bruke «tvangsmidler (coercive powers) for å forby eller tøyse (curtail)» dem. I et nytt hyrdebrev gjentok han dette i mai, og utdypet det: Disse fenomenene «undergraver familiens fundament hver på sin måte», forklarer han, og sa at han ikke hadde ment å gi en fullstendig opplisting. «Den katolske kirkes katekisme nevner også skilsmisse, hor, voldtekt, etc. – det er regjeringens alvorlige plikt å beskytte, ikke å omkonstruere, familien, som er av enda mer fundamental for det menneskelige liv enn staten selv er. Staten setter inn sine tvangsmidler på de forskjellige områder; trafikregler, skatter, skolepensum, kommunikasjonreguleringer, og et vell av andre områder, inklusive ekteskapet. Staten forbyr for eksempel ekteskap ved nært slektskap eller ved adopsjonsaffinitet.» Til dem som har anmeldt ham for menneskerettighetskrenkelse skriver han: «dette er ikke en fascistisk eller hitlersk posisjon, ikke en gang et anti-homoseksuelt. Det reflekterer kristen lære om ekteskapsets av familiens fremskutte verdi og betydning».

Anti-konverteringslov på Sri Lanka

Den foreslåtte anti-konverteringslov i Sri Lanka truer den nasjonale harmoni, uttaler biskop Vianney Fernando av Kandy, president for landets katolske bispekonferanse. Til nyhetsbyrået Fides, som er tilknyttet Vatikanet, sa biskopen at bakgrunnen for lovforslaget er visse protestantiske sekter.

– De siste tretti årene har en profilering av fundamentalistiske kristne sekter irritert Sri Lankas buddhistmajoritet, sa biskopen. Noen slike sekter har tydd til tvilsomme metoder for å få nye medlemmer, og dette har ledet noen buddhister til å «anklage alle kristne generelt for proselyttering og for å bruke uetiske midler til å oppnå tvungne omvendelser.»

Anti-konverteringsloven som ble foreslått i fjor i Sri Lankas parlament,

voldte straks bekymring blant kristenledere på øya. Sri Lankas høyesterett fordømte til slutt forslaget som konstitusjonsstridig og mot "fundamentale rettigheter og friheter," men er nå brakt på bane igjen.

– Om myndighetene ikke snur, vil vi protestere kraftig, sa biskop Fernando. – Sammen med de andre kristne fellesskap i Sri Lanka har vi publisert en uttalelse hvor vi sier at vi også er mot 'uetiske omvendelser.' Enhver autentisk omvendelse av hjertet er en sak mellom personen og Gud alene, og Kirken forsvarer alltid og fremmer total samvittighetsfrihet. Det er vår faste tro at disse problemene ikke kan løses med en lov som innskrenker frihet, men gjennom dialog og bruk av eksisterende lovverk. Med støtte fra innflytelsesrike buddhister foreslår Kirken at et interreligiøst råd ser på andre mulige løsninger. Biskopen sa han forstår buddhistenes situasjon, «men det er nødvendig å bygge broer med dialog. Og dette lovforslaget er et angrep på nasjonal harmoni.»

Gratulasjoner til buddhistene

Vatikanet gratulerte i mai verdens buddhister i anledning av Vesakh-høytiden, og sa at det var viktig at alle religioner samarbeider, som etter gjenoppbyggingen i Asia etter tsunamikatastrofen. Buddhister og kristne har arbeidet side ved side for å hjelpe ofrene, skriver erkebiskop Michael Fitzgerald, leder for Rådet for interreligiøs dialog, som har sendt slike gratulasjoner i anledning Vesakh siden 1995. - Denne interreligiøse solidaritet må fortsette, understreker han.

Pavebudskap til franske protestanter

Benedikt XVI har sendt et budskap til den nasjonale synode for den reformerte kirke i Frankrike, landets viktigste protestantiske fellesskap, som takket paven for omtanken. I budskapet hilste paven "hjertelig alle deltakere" i synoden, og "forsikret dem om sine bønner". – Det er første gang vår synode mottar et slikt budskap, sa presidenten for synoden, Marcel Manoel til pressen. "Vi mottar det som et tegn på omtanke".

Det protestantiske trossamfunnet har 350 000 medlemmer. Forsamlingens tema var "Å bekjenne Jesus Kristus i et sekulært samfunn."

Reformasjonskirken i Frankrike er hovedkirken i den Protestantiske Føderasjonen i Frankrike, som representerer omlag 900,000 mennesker.

Regnbueskulderbånd ikke velkomne

- Demonstranter som bruker regnbuefargede plagg for å protestere mot kirkens lære om homoseksualitet, vil bli nektet kommunion i St. Paul i Minnesota, USA. Erkebiskop Harry Flynn av St. Paul og Minneapolis har bestemt seg for å forandre politikk ovenfor regnbuebærerne dette året. Han har vært av de mer ettergivende de siste fire årene. I et brev til Brian McNeil, grunnleggeren av Rainbow Sash Alliance USA, skriver erkebiskopen at han tidligere har latt skulderbeltebærerne få nattverd «fordi du forsikret meg om at å bære regnbuebeltet ikke betød en fornektelse av Kirkens lære,» rapporterte National Catholic Register. Men «det er blitt tydelig for meg at å bruke plagget mer og mer oppfattes som en protest mot kirkens lære», skriver han.

Gruppen er tilsluttet den internasjonale Rainbow Sash-bevegelsen, grunnlagt i Australia i 1998, som bruker slike bandolærer og flagg som uttrykk for protest mot Kirkens avvisning av homofilt seksuelt samkvem. - Kirkens kriterium for å motta nattverden er det samme verden over, sa erkebispedømmets talsmann Dennis McGrath. - Du må være en katolikk i nådens stand. Enten holder du deg til Kirkens morallære, ellers gjør du det ikke.

Benedikt til synagoge

Pave Benedikt XVI legger handling bak sine ord om viktigheten av interreligiøs kontakt. Under Verdensungdomsdagene i Köln i august skal han besøke den jødiske synagogen i byen, melder nyhetsbyrået Zenit. Det er bare to av Benedikt XVI's forgjengere som tidligere har besøkt synagoger: St. Peter selv, og pave Johannes Paul II som i 1996 besøkte synagogen i

Roma. Den jødiske menigheten i Köln skriver seg tilbake til 300-tallet, og er den eldste i Tyskland. Paven orienterte Israels ambassadør til Den Hellige Stol om besøket under en audiens for diplomatene i Vatikanet, og ambassadøren karakteriserer det forestående besøket «som en meget viktig begivenhet som gleder oss stort.»

Pavens våpenskjold

Vatikanets avis L'Osservatore Romano har forklart Benedikt XVI's pavelige våpenskjold. Avbildningene er av et skjell, Freising's murer og St. Korbinian's bjørn - alle med bakgrunn fra Bayern, og inngikk i hans våpen fra da han var erkebiskop av München og Freising. Nytt for et pavevåpen er at mitraen (bispeluen) erstatter tiaraen (pavekronen) og at et pallium med røde kors er drapert under skjoldet. I minst åtte århundrer har pavene hatt eget personlig våpenskjold.

Den nedre midtdelen, skjoldets gjeveste punkt, har et stort gullskjell, hvis betydning Ratzinger forklarte i sin selvbiografi for noen år siden: Det er "fremfor alt tegnet på at vi er pilegrimer, at vi er på en reise."

Men det minner også om legenden der St. Augustin møtte en gutt på stranden som øste vann fra sjøen og tømte det i et lite hull han hadde gravd i sanden. Da helgenen grunnet på denne tilsynelatende unyttige aktiviteten, slo det ham at det liknet begrensede menneskelige sinn som forsøker å forstå det guddommelige uendelige mysterium.

Den øvre delen til venstre avbilder en murer (noen ganger kalt etioper) med brunt ansikt, krone og krage. Dette elementet er

ikke sjeldent i europeisk heraldikk. Som Ratzinger selv forklarte i selvbiografien, har det vært inkludert i biskopene av Freising's skjold i ca. 1000 år. "Jeg kjenner ikke betydningen av det. For meg er det et uttrykk for Kirkens universalitet, som ikke kjenner noen rase- eller klasseskiller siden alle er ett i Kristus", (Galaterne 3,28) skrev han.

På den øvre delen til høyre er det avbildet en bjørn med oppakning på ryggen. Bjørnen er knyttet til en bayersk legende om St. Korbinian, den første biskop av Freising. I legenden ble helgenen på vei til Roma angrepet av en bjørn som drepte hesten hans. St. Korbinian straffet bjørnen med å la den bære bagasjen resten av veien til Roma. Bjørnen symboliserer udyret "temmet ved Guds nåde," og oppakningen den bærer er "episkopatets byrde," skrev kardinal Ratzinger. "Bjørnen med oppakningen, som erstattet hesten hans, eller mer trolig St. Korbinian's muldyr, og mot dens vilje ble hans pakkdyr - var det ikke, og er det ikke et bilde av hva jeg skulle være og hva jeg er?" fortsetter kardinalen i boken.

Bak skjoldet er nøklene som minner om Kristi ord til Peter: "Jeg vil gi deg himmelrikets nøkler; det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen." (Matt 16,19). Benedikt XVI besluttet å ikke inkludere tiaraen som tradisjonelt hadde plassen på toppen av pavens våpenskjold, og erstattet den med mitraen. Den er i sølv med tre gullstriper som symboliserer pavens trefoldige myndighet: sakramental myndighet, jurisdiksjon (styringsmyndighet) og læremyndighet (magisterium). Helt nytt er palliet, ullstolaen som symboliserer en biskops autoritet. Det indikerer hans forpliktelse til å være hyrde for Kristi flokk. Under de første århundrer bar pavene et ekte saueskinn på skuldrene. Senere begynte de å bruke et hvitt ullbånd.

Katolsk radiostasjon i Libanon bombet

To personer ble drept og 27 skadet da en bombe eksploderte i et forlatt hus ved siden av en katolsk radiostasjon i Jounieh nord for Beirut i Libanon i

mai. Også radiostasjonen, som eies av maronittene, ble ødelagt. Sendingen ble gjenopptatt etter kort tid fra andre lokaler. Også kirken .Johannes Apostelen ble totalt ødelagt, og et historisk alter og bilde av apostelen Johannes gikk tapt. Skadene på radiostasjonen og kirken er anslått til 15 mill. dollar, nærmere 100 mill. norske kroner. Den maronittisk-katolske biskop Béchara Raï av Jbeil er ikke i tvil om at attentatet var rettet mot radiostasjonen. Siden Libanons tidligere statsminister Rafiq Hariri ble myrdet i februar, har fire bomber eksplodert i Libanons kristne områder og drept tre og såret rundt 40 personer, melder Zenit.

Pavens bønneintensjoner

2005

Juni
At vårt samfunn må møte de mange millioner flyktninger som lever i ytterste nød og forlatthet, med konkrete kristne handlinger og brorskap.
At nattverdens sakrament i økende grad må bli selve hjertet i kirkens liv.

Juli
At kristne må være følsomme for enhvers behov, men samtidig aldri legge skjul på evangeliets radikale budskap.
At alle døpte, enhver ut fra sine livsforhold, må bidra til at evangeliets mentalitet og lys får gjennomtrengte samfunnet

August
At Verdensungdomsdagen må vekke og inspirere de unge til å møte Kristus og la ham lede deres liv
At prester, ordensfolks, seminarister og legfolk fra misjonslandene som er i Roma for å fullføre sin utdanning, må oppleve tiden i «den evige stad» som en åndelig berikelse.

Colombia trenger en langvarig og rettferdig fred

– intervju med Bjørn Jacobsen, stortingsrepresentant for SV

I FEBRUAR I ÅR arrangerte Caritas Europa parlamentarikerreise til Colombia. Colombia er et land som i 40 år har vært rammet av en voldelig konflikt, og colombianere havner i kryssilden mellom gerilja, paramilitære og militære og blir også direkte angrepet av dem. Drap, forsvinninger, kidnappinger, vilkårlig fengsling og tortur er vanlig. 3 millioner mennesker er internt fordrevne på grunn av konflikten. De 10 parlamentarikerne, fra 10 forskjellige land og partier fra både venstre og høyresiden i europeisk politikk, hadde et tett program og fikk møte blant annet bispeskollegiet, mennesker i slumområdene og president Uribe (valgt i 2002). Fra Norge deltok stortingsrepresentant for SV, Bjørn Jacobsen, medlem av utenrikskomiteen på Stortinget.

Hva fikk deg til å bli med på parlamentarikerreisen arrangert av Caritas Internationalis, og har du vært engasjert i Colombia-spørsmål tidligere?

– Caritas og Colombiaforum fikk meg til å dra på denne reisen, som var en svært godt organisert reise med et omfangsrikt program. Ved å reise med Den katolske kirke fikk vi møte mange forskjellige mennesker, blant annet fattige mennesker i slumområder og flyktningeleirer, urfolk som plagdes av offentlige myndigheter og president Uribe.

– Latin-Amerika engasjementet mitt går mange år tilbake og jeg har vært med i Latin-Amerikagruppen (LAG)

siden 1980-tallet. Der var jeg medlem av Nicaragua-komiteen. Jeg har bodd i Nicaragua og har jobbet der som agronom i bistandsarbeid. Jeg ble engasjert i Latin-Amerika fordi det var politisk håp der. Det er håp i Latin-Amerika i form av politisk pluralisme – ikke minst i Colombias grunnlov fra 1990. Men denne følges ikke opp.

Konflikten i Colombia er vanskelig å forstå. Det er mange væpnede parter som er involvert, er det mulig å peke på noen bestemte årsaker til konflikten?

– Geriljagruppen FARC, som står for "Columbias revolusjonære væpnede styrker", begynte for 40 år siden å kjempe; FARC hadde en idé om å ta over makten i Colombia. Nå har det i stedet blitt en gruppe som kontrollerer områder av Colombia og antakeligvis store deler av narkotikatraffikken.

– Det som kjennetegner konflikten er den enorme voldsbruken. Bortføringer og trusler er en del av konflikten. Også drap; da vi var i Colombia ble åtte mennesker drept, tre av dem barn, i San José de Apartado. Colombia er også et tradisjonelt latin-amerikansk land i den forstand at det er store forskjeller på rike og fattige.

Påpekte dere bruddene på menneskerettigheter da dere snakket med president Uribe?

– Det gjorde vi. Da vi snakket med ham om det ble det fort en diskusjon

Bjørn Jacobsen, SV, medlem av utenrikskomiteen på Stortinget.

om tall. For tallene på forsvinninger og drap har gått ned. Uribe har klart å skaffe sikkerhet for deler av befolkningen, middelklassen. Jeg reagerte på at presidenten sa at dette var en internasjonal konflikt – dette betyr at konflikten ses på som en del av kampen mot terrorisme. USA er tungt tilstede i landet, både militært og økonomisk, først med "plan Colombia" og nå med "plan patriota".

Det er en utstrakt straffefrihet for bruddene på menneskerettigheter i Colombia?

– Dette ble diskutert da vi var i landet. I all strafferett så har man motstridende interesser med hvem man skal ta vare på, ofre eller overgripere? I Colombia er det helt klart at det er behov for å starte en forsoningsprosess, og at det i denne prosessen må være et klart skille mellom ofre og overgripere.

Hvordan ønsker Den katolske Kirke i Colombias å løse konflikten?

– Det er ingen tvil om at kirken spilte en rolle i fredsprosessen, ikke minst Caritas Colombias leder, Héctor Fabio Henao Gaviria. Freden må være langvarig og rettferdig og kirken har en metode for fredsarbeid, like mye som de har et mål og forslag til hvordan freden kan oppnåes. Kirken jobber med fredsprosesser ned til den minste menighet og er veldig viktige i prosessen.

Hva slags arbeid gjør Caritas i Colombia?

– Caritas har ulike prosjekter, vi besøkte slumområder i Barranquilla og Cúcuta, hvor Caritas var med å arrangere matstasjoner og skoler. Caritas jobbet med å få frem og styrke det sivile samfunn. Vi så at Caritas hadde evne til å finne ildsjeler og jobbe gjennom dem.

– I Barranquilla samlet Caritas mange frivillige fra ulike organisasjoner som la frem situasjonen og forslag til løsninger for de europeiske parlamentarikerne. En av de fremmøtte måtte ha en fra Peace Brigades International til å passe på seg. Så alvorlig er situasjonen for mennesker som er organisert.

Dere traff mange forskjellige mennesker, både folk som var rammet av konflikten og president Uribe, hvilke møter gjorde inntrykk på deg?

– Møtet med bispekollegiet som vi hadde første dagen vi var i landet. Det var biskoper som hadde laget opplysningsbøker for hvordan drive aktivt menighetsarbeid og biskoper som tok tydelig avstand fra volden som ble begått. Disse menneskene mener alvor i sitt arbeid for fred, dette arbeidet bruker de tid på, og de egner seg til det.

Ser du noen mulige løsninger som kan bringe Colombia nærmere fred?

– Det er ikke noen vei utenom å bli kvitt den politiske fattigdommen; alle partiene må få slippe til og ikke minst det sivile samfunn med alle sine ikke-statlige organisasjoner. Og så tror jeg man må få til et oppgjør med narkoøkonomien. Og der får vi i de rike landene kastet ballen rett i ansiktet. "El barratismo" – "billigismen" – rir vår rike kultur som en mare. Alt skal være så billig, spesielt mat. Det er mye mer lønnsomt for en landarbeider å dyrke narkotika enn andre produkter. Vi må betale en anstendig pris for de produktene vi importerer.

– Colombia er på mange måter heldig stilt, det er et svært vakkert land med mange naturressurser og turistpotensiale. Ingen ville tjene mer på det en dem dersom de fikk fred og frihet.

Det var biskoper som hadde laget opplysningsbøker for hvordan drive aktivt menighetsarbeid og biskoper som tok tydelig avstand fra volden som ble begått. Disse menneskene mener alvor i sitt arbeid for fred, dette arbeidet bruker de tid på, og de egner seg til det.

Hvilken rolle kan Norge spille her?

– Norge bør oppgradere konsulatet slik at vi blir representert på ambassadørnivå. Vi bør ha høy oppmerksomhet på landet og påtale menneskerettighetsbrudd.

Hvilken rolle kan Den katolske kirke i Norge spille?

– Informasjonsarbeidet som gjøres i Norge, alt som skrives har effekt.

Engasjementet i Den katolske kirke gjennom menighetene er svært viktig. Vi må ikke undervurdere den betydningen det har for en menighet i Colombia å vite at de har trosfeller som er informert. Der det foregår overgrep er noe av det verste for dem som blir utsatt for overgrep at ingen vet om det eller bryr seg. Her er det kirken kan spille en rolle, både menighetene og enkeltindivider.

– Gunnell E. G. Sandanger

STØTT KIRKENS FREDSARBEID I COLOMBIA

For en forhandlet og rettfærdig fred

Bankkonto 8200.01.93433

caritas

Postboks 5254 Majorstua, 0303 Oslo. Tlf: 23 33 43 60. www.caritas.no

Merk innbetalingen "Fred Colombia"

Å gå seg bort og bli funnet igjen

Har du gått deg bort noen gang? Har du for eksempel vært i butikken med mor eller far, og så, plutselig, når du ser opp, så er de ikke der lenger? De fleste blir redde når de opplever slikt, men heldigvis er det ikke bare du som må lete etter mor eller far når slikt skjer, de leter etter deg også. Og mor

og far kan se mer enn deg, for de er høyere og ser alt ovenfra og de kan se ting lengere unna. Og de gir seg ikke, de leter til de finner deg.

Gud er slik som mor og far. Om vi kommer bort fra han, så begynner han å lete etter oss, og han gir ikke

opp å finne oss. Han finner oss før vi finner ham. Jesus forteller at Gud er som en hyrde som passer hundre sauer, om én av dem går seg bort, så forlater han alle de andre for å finne igjen denne ene sauen. Og når han har funnet den, da holder han fest.

Tegn etter tallene:

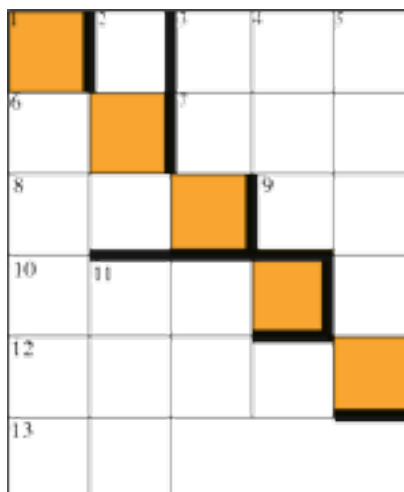
Løs kryssordet og finn løsningsordet på skrå gjennom de fargede feltene

Loddrett

1. Snakke lavt
2. Er sauer
3. Annet ord for sau
4. Krype
5. Berge
11. Hill deg (på latin)

Vannrett

6. Visjon
7. Krype
8. Rust på kobber
9. Løfte
10. Fin grus
12. Får ungdom på huden
13. To like

Ånden blåser over Europa via Sverige

I 2000 ÅR har kristne gitt sin tro videre og latt unge og voksne dele denne største skatt. Mange av disse misjonærer, kateketer eller engasjerte kristne følte de ikke strakk til i trosformidlingen. Men siden kristendommen nå er verdens største religion, var de kanskje ikke så dårlige formidlere allikevel. Likevel kjenner mange seg fremdeles igjen i følgende samtale mellom Deograzias og Augustin:
Deograzias: – *Jeg opplever at jeg er en kjedelig lærer, min tilhørere synes at jeg er kjedelig og jeg selv synes at jeg er kjedelig.* Augustin svarte: – *Jeg kjenner meg igjen. Det som lever inni meg er så mye større enn det jeg kan formidle.*

Å FORMIDLE noe så stort, rikt og uendelig som Gud, er menneskelig sett en like umulig oppgave i dag som på Augustins tid. Det var ikke for ingenting at Jesus sa til apostlene at han skulle sende dem en hjelper – Den Hellige Ånd.

VI LEVER i et sekularisert samfunn, særlig her i Vesten. Men som kristne må vi gjøre mer enn bare å konstatere dette. I OKBs pastoralråd er det i den forbindelse tatt opp hva vi gjør med reevangeliseringen.

I VADSTENA ble det i mai 2005 holdt en Europeiske katekumenatskonferanse (EUROCAT) med deltagere fra 18 europeiske land. I mange land er katekumenatet plassert i menighetens sentrum og har fått en fornyende virkning på hele menigheten. Selve møtet ble preget av symbolske handlinger, bønnestunder i blåkirken, et besøk til et benediktinsk kloster samt pilgrimstur med meditasjoner om våre faser i troen. Gud, vis meg dine veier og gjør meg villig til å gå dem, ble mottoet både for vårt eget liv og for EUROCATs fremgang. For mange fra det gamle kristne Europa var det en oppdagelse å se hvordan Skandinavia kunne gi dem tilbake begeistring for gamle tradisjoner som

i en periode var blitt forkastet. Generaldirektoriet fra Kleruskongregasjonen, utgitt i 1997, skriver om voksenkatekumenatet som modell for all katekese. Dette knytter evangeliseringen og katekesen nært opp til hverandre. De nordiske kateketsentralene ser det derfor som utfordring å se nærmere på hva dette kan bety for katekesen. I slutten av mai ble det derfor holdt en konferanse i Stockholm rundt problemstillingen. Utgangspunktet var Ad Gentes divinitus (14):

”Katekumenatet består ikke bare i en opplysning om læren og om budene, men i en innføring og tilstrekkelig lang innøvelse i hele det kristne liv, hvorved disiplene blir knyttet til Kristus, deres Mester. Katekumenene må ... oppøves i en livsvandel etter evangeliene, og ... trinnvis innføres i troens og liturgiens liv og i Gudsfolkets kjærlighetsfelleskap. ... Denne innlemmelse i Kirken er ikke bare kateketenes og prestenes sak, men også hele den troende menighets og særlig faddernes, slik at katekumenene fra begynnelsen av blir seg bevisste at de hører til Guds folk.”

ASPEKTER som kom fram var at undervisningen bør engasjere hele menneskenes liv. Evangeliet inviterer til et bevisst personlig valg. Menigheten skal være med i hele prosessen og undervisningen. Både ord, handlinger, riter og symboler er viktige deler av undervisningen. Bibelen (med forklaring) og liturgien bør kobles tett opp til hverandre.

DET BLIR SAGT i få ord, men det må bearbeides og ikke minst bli satt ut i livet for å bli forstått bedre og bedre. Det som er godt å se er den nye engasjerende ånd som nå blåser.

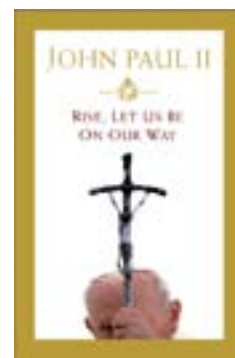
Marieke van den Berg
Det Kateketiske Senter OKB

ST. OLAV
BOKHANDEL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbokhandel: stolavbok.no

ANKOMMET:
**3. BIND AV ANTFONARIUM
PÅSKE**

Musikk til Tidebønnene
ST. OLAV FORLAG 2005
Ib. Kr. 495

JOHN PAUL II:
**”RISE, LET US BE ON OUR
WAY”**

2004, Ib. Kr. 220,-

PER BJØRN HALVORSEN:
”KJENN DIN VERDIGHET”

En dominikaners prekner.
I utvalg og med forord av
Kjell Arild Pollestad
PRESS 2005
Ib. Kr. 299,-

ÅPNINGSTIDER:

10-17
TORSD. 10-19
LØRD. STENGT

**MERK: 18/7 t.o.m. 30/7
(Uke 29 og 30): STENGT.**

**20/6 t.o.m. 12/8:
10-16.TORS. 10-19
LØRD. STENGT**

SOGNEPRESTEN I LARVIK, p. Joseph Lam Cong Luong, har nå flyttet inn i sin nye prestebolig i de nybygde boenhetene ved siden av tomten der Larviks nye kirke snart reises. Hans nye adresse er Ulfsbakveien 38, 3267 Larvik (tlf. 33 11 08 73). Også broder **Bjarne Falkanger OFM** har flyttet fra Åsveien 2 og inn i ny leilighet i Ulfsbakveien. Hans nye adresse er Ulfsbakveien 52, 3265 Larvik (tlf. 33 19 56 60).

DEN 30. APRIL avla **Josef (Peter Johan) Kucera O.Praem.** sine evige løfter hos premonstratenserne i Strahov, Praha (Tsjekkia). Kucera er født den 3. juli 1981 i Oslo, av tsjekkiske foreldre. Han trådte inn hos premonstratenserne i Strahov sommeren 2000 og avla første løfter den 2. mai 2002.

SØNDAG DEN 13. MARS foretok St. Franciskus Xaverius menighet i Arendal valg på nytt menighetsråd. Rådet konstituerte seg den 15. april og består nå av **Reidar Nielsen** (leder), **Marie Strøm-Olsen** (nestleder), **Jan Erik Løken** (sekretær), **Lisiecka Bozena**, **Randi Svartdal**, **Felly Lamson**, **John Landrø**, **Ketil Heggtveit** og **Antoine Marie Saidi** (medlemmer). Varamedlemmer er **Wilhelm Mikkelsen** og **Katarzyna Larsen**.

TO AV SØSTRENE av det Hellige Kors av Nha Trang-kongregasjonen på Hønefoss avlegger sine evige løfter den 7. august. De to er **sr. Maria Cao Thi Thanh-Thuy** og **sr. Lucia Nguyen Thi Kim-Trang**. Seremonien vil foregå i St. Theresia kirke på Hønefoss kl. 11.00.

TRE UNGE DOMINIKANERSØSTRE tilknyttet Katarinahjemmet i Oslo skal avlegge sine evige løfter lørdag den 3. september. Det skjer i St. Dominikus kirke. De tre er **sr. Katarina Pajchel**, **sr. Marthe Nguyen** og **sr. Maria Hjulstad Junttila**.

AUGUSTINERKORHERREN Hugo (Jon Erik) Slaattelid ble den 8. mai 2005 ordinert til prest av biskop John Willem Gran O.C.S.O, emeritert biskop av Oslo. Ordinasjonen fant sted i sognekirken St. Leopold i Østerrike. Slaattelid trådte inn hos augustinerkorherrene i Klosterneuburg i august 2000. Han ble diakonviet 1. november 2004 samme sted. Augustiner-

Fr. Hugo Slaattelid

korherrene i Klosterneuburg virker hovedsakelig som menighetsprester innenfor sitt stift. Siden høsten 2003 har klosteret etter avtale med Oslo Katolske Bispedømme hatt prester i tjeneste for St. Paul menighet i Bergen.

FERSKESTE PREST i Oslo Katolske Bispedømme er den 70-årige italienske sekularprest **Carlo Chiesa**. Han kom den 29. april, og er siden midten av mai blitt stilt til disposisjon som hjelpeprest for St. Olav katolske domkirke. Fader Chiesa var tidligere salesianermisjonær, og ble presteviet i Tokyo i 1960. Han snakker italiensk, engelsk, japansk og noe spansk. Nå er han inkardinert i det søritalienske bispedømmet Mileto-Nicotera-Tropea. Han bor i Niels Juels gate 5, 0272 Oslo, tlf. 950 08 077.

TO AV OSLO Katolske Bispedømmes prestestudenter, **Pål Bratbak** og **Nguyen Thanh Phu**, ble den 6. mai vigsløst til akolytter. Vigslingen ble foretatt av biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. i forbindelse med årets ferminger i Stavanger. Begge disse prestestudentene er nå i ferd med å avslutte sitt praksisår, Pål Bratbak i Stavanger og Nguyen Thanh Phu i en menighet i London, og de vil fortsette sine studier til høsten.

DEN 20. FEBRUAR 2005 avholdt Den Hellige Families menighet i Storfjord, Lofoten, menighetsrådsvalg. Rådet konstituerte seg den 28. mars og består nå av **Gisela Ruth Lindahl** (rådets ordfører/leder), **Gracia Sanchez Martinussen** og **Alf Emil Enge**. I tillegg er sogneadministrator **Msrgr. Torbjørn Olsen** selvskreven medlem.

P. AMANDO (Boy) Bergantino Alfaro jr., som i juni i fjor flyttet til Stavanger for å virke blant filippinere i St. Svithun menighet med omegn, har flyttet tilbake til Oslo og Akersveien 16 for å virke i nasjonalsjelesorgen der. **P. Melgabar (Mel) Necio Enero** har overtatt hans oppgaver i Stavanger og flyttet fra Oslo og til prestegården i St. Olavs gate.

In Memoriam

Sr. Therese Marie Engelmänn

Født: 17. juni 1913 i Cloppenburg, Tyskland

Død: 23. april 2005 i Oslo

Gravlagt: 27. april 2005 på Grefsen Kirkegård

Søster Therese Marie inntrådte hos St. Josephsøstrene i 1939. Hennes postulatstid hadde hun delvis i Albachten (Tyskland), og delvis på Vor Frue Villa i Oslo. I 1939 ble hun novise, og hun avla sine første løfter i 1941 og de evige løfter i 1944 på St. Josephs Institutt i Oslo.

Like etter sine første løfter, dvs. i 1941, begynte sr. Therese Marie sin 3-årige sykepleierutdanning på Vor Frue Hospital i Oslo. Deretter arbeidet hun i 4 år som sykepleier på ulike sengeavdelinger ved Vor Frue Hospital. I årene som fulgte har hun tjenestegjort som sykepleier ved St. Josephsøstrenes ulike hospitaler, nemlig i Porsgrunn, Drammen og Halden.

Som 70-åring flyttet Søster Therese Marie til St. Josephsøstrenes hus på Snarøya. Den gang var det et sted for våre eldre/oppegående søstre. Her har hun utført mange forskjellige huslige arbeider og samtidig vært en god støtte for de av våre eldre søstre som hadde behov for hjelp på en eller annen måte. Hennes bakgrunn som sykepleier var meget verdifull.

Da vårt hus på Snarøya ble solgt i 1989, flyttet sr. Therese Marie til St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen. Fortsatt var hun i stand til å hjelpe til i fellesskapet på ulikt vis.

Søster Therese Marie har vært en god og omsorgsfull sykepleier. Hun var elsket av pasientene på grunn av sin myke fremferd. Hun var trofast i utføringen av alt som var betrodd henne og utførte sine oppgaver med glede. Med høflighet og oppmerksomhet møtte hun sine medmennesker. Hun viste respekt for alle mennesker og hadde særlig omtanke for de svakeste. Denne egenskapen beholdt hun helt til hun selv var gammel og skrøpelig.

Søster Therese Marie hadde et meget åpent sinn. Hun kunne lytte til sine medmennesker og var alltid interessert i den andres ve og vel. Således fulgte hun også godt med i sine medsøstres og i fellesskapets gjøremål.

Hennes lyttende evne var også tydelig til stede i naturen. Hun likte å gå turer, og hun hørte og så meget både i skog og mark. I de senere årene gikk hun stille og besindig gjennom hagen, og hun mediterte over trærnes og blomstrenes prakt. Skjønnheten i naturen var for henne et symbol på Guds skapermakt og kjærlighet. Tiden ute i naturen brukte hun for å samle krefter og energi til å leve dagliglivet.

Hun har også alltid hatt god kontakt med sin egen familie i Tyskland, ja, helt frem til det siste har hun vært i både brev- og telefonkontakt med dem. Dette satte hun stor pris på.

Sr. Therese Marie var glad i sitt kall som St. Josephsøster og levde sitt liv i Kristi etterfølgelse på en meget bevisst måte. Den daglige Eukaristifeiringen var alltid høydepunktet for henne. Likeledes besøkte hun ofte husets kapell for å tilbe Kristus i Tabernaklet. Ordene fra Johannesevangeliet 6,56, "Den som spiser mitt legeme og drikker mitt blod, han blir i meg og jeg i ham", betydde meget for henne, og hun omformulerte dem til den enkle bønn:

DU I MEG OG JEG I DEG!

Sr. Therese Marie forlot oss i troen på Gud. Det er vår bønn at hun nå fullt ut må leve i forening med JESUS KRISTUS, som hun så lenge har lengtet etter.

St. Josephsøstre

Sr. Maria Albana (Helene) Filipiak

Født: 29. mars 1914 i Wójcin i Polen

Død: 11. april 2005 i Hammerfest

Helene Filipiak trådte inn i St. Elisabethsøstrenes Kongregasjon i Oslo den 1. mars 1937. Hun ble ikledd den 27. april 1938 i Oslo og fikk klosternavnet søster Maria Albana. Hennes førsteløfteavleggelse fant sted i Oslo den 28. april 1939, og hun avla sine evige løfter den 2. august 1944 i Oslo.

Etter å ha kommet til Norge var sr. M. Albana i Oslo frem til førsteløfteavleggelse. Fra året 1939 til 1947 var hun i Tønsberg, hvor hun hjalp til å gjøre rent i huset, på kjøkkenet og etter behov. I 1947 ble hun forflyttet til Tromsø, og der gjorde hun stor innsats som hjelp på kjøkkenet. Fra 1949 til 1958 var sr. M. Albana i Harstad hvor hun hadde ansvaret for vaskeriet. Fra 1958 til 1965 var hun i Hammerfest. Her hjalp hun med alt husarbeid, og etter behov strakk hun til der det trengtes. Fra 1965 til 1975 var hun tilknyttet kommuniteten i Oslo. Her arbeidet hun som hjelpepleier på avdelingen i vårt pleiehjem i Urtegaten 31. Fra 1975 til 1980 var sr. M. Albana i Tønsberg og hjalp i huset, og med en stor glede arbeidet hun i hagen. I 1982 kom hun til Trondheim, hvor hun stilte seg til disposisjon der det trengtes. Etter en kort opphold i Trondheim kom sr. M. Albana til Harstad, hvor hun var inntil 1992. Deretter kom hun til Hammerfest for å ta ansvaret for matlaging. Til tross for sin alder, påtok hun seg dette med offervillighet.

Sr. M. Albanas fremste oppgave var å hjelpe der hvor søstrene trengte en hjelpende hånd, offervillighet og et åpent hjerte for de behov som meldte seg på stedet. Hennes disposisjon var en strålende nådegave, som hun fant å gjøre en god nytte av. Hennes tjeneste var for henne en kjærlighetstjeneste som gikk langt ut over pensjonistalderen og manglende krefter. Sr. M. Albana la hele sitt hjerte i det hun gjorde og prøvde å få tingene gjort best mulig. Manglende krefter og stadig svakere syn forstyrret henne ikke i å oppfylle sine oppgaver – som hun var så veldig glad i.

Sr. M. Albana var et bønnens menneske. Hennes interesse for den lokale Kirkens liv sjarmerte alltid. Hun var ikke redd å snakke på en enkel og tillitsfull måte med dem hun traff. Sr. M. Albana hadde alltid et hjerte-rom for dem som søkte og var usikre i sin ferd.

Sr. M. Albana tok del i fellesskapets liv helt til hun ble innlagt på sykehus en uke før hun døde. Eukaristisakrament og forsoningssakrament var hennes åndelige kilder og anker. Sr. M. Albana var i mange år plaget av hjertesykdom. På grunn av dette led hun veldig mye, men hun ofret sine lidelser til Herren og bar dem med tålmodighet. Til sitt siste åndedrag var hun forent med Gud og stolte på Hans barmhjertighet. Hun sovnet stille inn den 11. april om ettermiddagen, i søstrenes tilstedeværelse.

Vi lyser fred over vår kjære avdøde sr. Maria Albanas minne.

St. Elisabethsøstre i Norge

Hva tror de om... ...de syv sakramenter?

Sakramenter (i østkirkene og de ortodokse Kirker kjent som «mysterier») er ytre synlige tegn, innstiftet av Kristus, som formidler forsoningens nåde til oss.

Det ville være galt å si at sakramenter ikke er symboler. Samtidig ville det også være galt å si at de bare er symboler. Sakramenter formidler den nåde de symboliserer. Dåpen er et eksempel. Når den gjøres med full neddykking, symboliserer den begravelse med Kristus og oppstandelse til et nytt liv med ham. I vår latinske ritus er det vanlig at den utføres ved at vann øses over hodet, og handlingen symboliserer renselse, salvelse og utøselse av den Hellige Ånd.

Det som symboliseres ved den ytre handlingen, skjer faktisk i sjelens indre liv! Vi blir begravet med Kristus og står opp til et nytt liv med ham, vi blir rensset for våre synder og vi mottar den hellige Ånd som både fyller oss og utruster oss.

Også når det gjelder sakramenter, er det store forskjeller blant kristne. Alle kirker som oppstod før reformasjonen har et sakramentalt virkelighetsbilde. Når det gjelder trossamfunnene fra reformasjonen og tiden etter, varierer det sterkt. Noen anerkjenner sakramenter (lutharere), men ikke syv. Andre forkaster enhver form for sakramentalisme (fempunkts-kalvinister).

Særlig forvirrende kan dette virke for katolikker. Noen trossamfunn mener at de har et gitt sakrament, men den katolske Kirke er ikke alltid enig i det. Noen ganger fordi sakra-

mentets form er ugyldig (f.eks. ikke-trinitarisk dåp), at den som utfører det ikke har den rette myndighet til å gjøre det (luthersk nattverd), eller fordi trossamfunnets teologi rundt sakramentet er så feilaktig at det ugyldiggjør det.

Andre ganger mener vi at en handling som et protestantisk trossamfunn ikke ser på som et sakrament, er det likevel selv om de ikke tror det selv (lutherske ekteskap mellom to protestantiske kristne).

Vi skal her kort se på noen trossamfunn, hva de selv mener om sakramentene og om den katolske Kirke kan samtykke i standpunktet. Presbyterianere er et eksempel på fempunkts-kalvinister som forkaster et sakramentalt virkelighetsbilde, men som likevel har to gyldige sakramenter.

Ting som kan virke uklart nå vil bli tydeligere senere i denne serien. For å skille mellom et trossamfunns tro på et sakrament og om de faktisk

FOTO: © ISTOCKPHOTO [M]

har sakramentet i gyldig form, lager vi to kolonner: tror de selv det er et sakrament? (tror?) Har de objektivt sett et sakrament, enten de tror det eller ei (har?)

Vidar A. Eide/CT

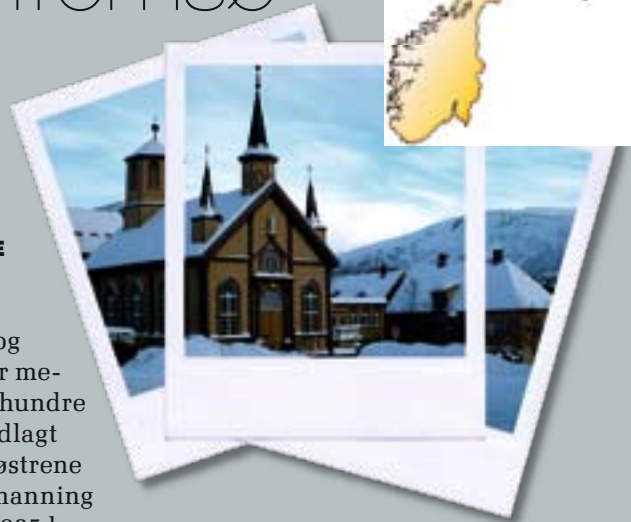
Sakrament	Den katolske Kirke		Ortodokse Kirker		Den norske kirke		Presbyterianere	
	Tror?	Har?	Tror?	Har?	Tror?	Har?	Tror?	Har?
Dåp	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja
Ferming	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Eukaristi	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei
Skriftemål	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Ekteskap	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei	Ja
Ordinasjon	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei
Sykesalving	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei

Lutheranernes konfirmasjon er ingen sakramental ferming, verken sett med deres egne eller våre øyne. Luthersk nattverd er ikke sakramental blant annet fordi DNK mangler apostolisk suksesjon.

Vår Frue menighet i Tromsø

*"Langt mot nord på nesten sytti grader,
ser du Tromsø i et lite glimt. . ."*

...LYDER ÅPNINGEN av Tromsø-sangen, og første vers slutter med linjen "... det er perlen i Hålogaland." Kanskje har denne naturens perle i havgapet også inspirert Nordpolmisjonens pastor Boller (senere sogneprest i St. Olav) til å gi den første katolske menigheten, etter St. Josef i Alta 1856, navn etter Kirkens fremste helgen – som i litani og salmer nettopp lovprises for sin skjønnhet og nærhet til havet.

TROMSØ var i 1859 med ca. 3000 innbyggere det største handelssenter og fiskevær i Nord-Norge og ble naturlig katolsk sentrum i nord etter hvert som virksomheten i Alta avtok og Nordpolmisjonen etter 13 år ble avviklet i 1869. Historien om Den katolske kirkes utvikling i Nord-Norge er fascinerende, blir forhåpentlig mer kjent igjen og kan gi oss ny inspirasjon når nå nærmer oss feiringen av 150-årsjubileet for Nordpolmisjonen i 2006.

PASTOR BOLLER kjøpte Holstgården, som fremdeles er menighetens og vikariatets samlingspunkt. På tomten ovenfor ble Vår Frue Kirke oppført og vigslet i 1861. Utvendig er opprinnelig utseende bevart. Innvendig er en del forandringer gjort, særlig i koret. Fra 1931 er kirken også stiftets domkirke, i og med opprettelsen av de tre kirkedistriktene, og med apostolisk vikariat plassert i Tromsø.

KATOLSK SKOLE ble etablert i 1865 og drev sin virksomhet frem til 1968, da den måtte legge inn årene.

REKKEN av katolske sogneprester i Tromsø er lang. På 1800-tallet hadde den franske Salettinerordenen ansvar for misjonen i nord. Den Hellige Familie kom inn i bildet fra ca. 1900 og har vært her siden, men fra 1985 er det ikke lenger det tyske, men det polske moderhus som sender prester til Nord-Norge. Sogneprest i dag er p. Marek Michalski M.S.F.

ST. ELISABETHSØSTRENE etablerte seg i Tromsø i 1904 med sykepleie, fødehjem og skolelærere, og betydde mye i og utenfor menigheten de kommende hundre år. I dag er hospitalet nedlagt for mange år siden, og søstrene driver med minimal bemanning et hybelhus for eldre. I 1985 kom Karmelsøstrene til Tromsø og bygde sitt kloster, som har blitt et åndelig senter for mange.

DA DET I 1840-ÅRENE ble tillatt å opprette kirkesamfunn utenfor statskirken, kom et økende antall mennesker i alle samfunnslag i "rekrutteringsposisjon" overfor også Den katolske kirke. Selv om kirkens liturgi og sentrale språk var latin, var det mulig for prestene, og etter hvert søstrene, å formidle informasjon og kirkens lære på en slik måte at folk ble tiltrukket og konverterte. Særlig betydning fikk det når et ektepar konverterte, enkelte perioder har et par familier med mange barn utgjort størstedelen av menigheten. Utviklingen på 1900-tallet viser imidlertid at de store familiene forsvinner; de eldre dør, og barn/barnebarn slutter ofte å delta i menighetens virksomheter. Samtidig kommer mange tilflyttere fra inn- og utland. Menigheten har i dag en internasjonal profil med et trettitalls nasjonaliteter representert, og gruppen "innfødte" er i minoritet.

MENIGHETENS sosiale liv har forandret seg en god del frem til i dag, men feiring av messen er det dype fellesskapet som binder alt sammen. For femti til hundre år siden var menighetslivet med messer og andakter, foreninger, skole, basarer, fester osv. noe av det mest sentrale i folks hverdag. De siste femti år har dette endret seg, og i dag opplever vi langt færre aktiviteter i menigheten. Etter at det engang meget aktive nasjonale og lokale Olavs-forbundet stagnerte og ble avviklet for 30-40 år siden,

har ingen alternativ overtatt. Foredrag, retretter og menighetsmøter på kveldstid har vært prøvd med hell i perioder, men i lengden viser det seg vanskelig å trekke folk. Storsamfunnets utvikling har ført til redusert oppslutning om menighetslivet.

MEN FREMDELES er den nesten legendariske Elisabethforeningen aktiv, om enn med få medlemmer. Organist og kirkekor fungerer bra. Ungdomslaget har varierende aktivitet. Religionsundervisningen ved sr. Natanaela fungerer fint, selv om det ikke alltid er lett å holde tilslutningen oppe. Kirkekaffen etter høymessen er i dag det viktigste sosiale møtestedet. Menigheten teller i dag ca. 550 medlemmer.

DET SYNES som om prosjektorienterte aktiviteter kan ha noe for seg når det gjelder å samle menigheten. Dette viser seg når paven skal besøke oss, jubileer skal feires eller hjelpeaksjoner og dugnader gjennomføres. På menighetens dagsorden står å etablere et hjelpeprosjekt overfor Sri Lanka, basert på vennskapsmenighetsprinsippet og i Caritas-regi. Det arbeides for å utvikle en mer selvstendig økonomi i menigheten. En markering i 2006 av 150 år etter opprettelsen av Nordpolmisjonen vil også bli aktuelt å gjennomføre. Forhåpentlig får den oss til å gjenoppdage og oppleve noe av kjærligheten og pågangsmotet som har drevet, og driver, så mange av kirkens kvinner og menn til tjeneste for Gud i nord.

Helmut Krane

Olsok 2005

Kjære trosfeller i hele Norge!

Den største begivenheten hos oss i Den katolske kirken i år er pave Johannes Paul IIs død og valg av hans etterfølger, pave Benedikt XVI. I april var vi vitne til store seremonier i Roma,

hvor så utrolig mange mennesker deltok. Vi minnes med takknemlighet vår avdøde pave og ledsager vår nye pave med vår bønn.

Begivenhetene i Roma var mer enn annet preget av bønn. Under pave Johannes Paul IIs begravelsen, ved åpningen av konklavet og ved innsettelsen av den nye paven ble allehelgenslitaniatet sunget hver gang. Sist med bønnesvaret: Tu illum adiuva – du må hjelpe ham.

Pave Benedikt sa i sin preken under innsettelsesgudstjenesten at denne bønnen har gitt ham mye trøst i disse dager. Vi alle følte oss som etterlatte etter pavens død, som var hyrde og lærer i 26 år. Den 2. april overskred han terskelen til det nye liv og inn i Guds mysterium.

Men han gikk ikke alene. Den som tror er aldri alene – ikke i livet og heller ikke i døden. Helgenene fra alle århundrer ble tilkalt, hans venner, hans brødre og søstre i troen. De alle har ledsaget ham og båret ham til det nye liv i Gud. Og da han kom frem, var han ventet. Nå er han blant sine og han er i sannhet hjemme.

Under begynnelsen av konklavet da den nye paven skulle velges, var det akkurat likedan. Kardinalene møttes i fellesskap med alle de hellige i himmelen. Med deres nærvær kunne de føle at heller ikke de var alene når de skulle ta en så viktig avgjørelse som det er å velge en ny pave.

Og pave Benedikt følte helgenenes nærvær, deres støtte og hjelp nå han begynte sin ansvarsfulle gjer-ning som den hellige Peters etterfølger.

Vi alle kan erfare at vi ikke er alene. At kirken er levende, at kirken er ung. Vi har en mulighet til å erfare dette på steder som vitner om våre store helgener. For oss i Norge har Stiklestad og Trondheim en spesiell plass i våre hjerter. Dette er steder som vitner om hellig Olav, det er steder hvor han er oss nær, sammen med alle andre.

Sammen med Olsok komiteen vil jeg gjerne invitere til årets Olsokfeiring på Stiklestad og i Trondheim. Se vedlagt Olsokprogram. Kapellet på Stiklestad er i år 75 år gammelt. Det ble bygget i 1930 av ildsjeler for Olavs-arven, blant dem Sigrid Undset. Vi minnes i takknemlighet hellig Olavs hjelp og støtte til vårt land, til vår tro, til vårt fellesskap i Gud. Vel møtt på Stiklestad.

Pave Benedikt XVI sa i sin preken: "Ikke bare de store skikkelser som gikk forut for oss og hvis navn vi kjenner, hører til det helliges samfunn. De helliges samfunn er vi alle som er døpt i Faderens og Sønnens og Den hellige Ånds navn. Vi alle som lever av Kristi legeme og blod som vi har mottatt i gave. Denne gaven forvandler oss og gjør oss likedannet med Ham".

Den katolske kirke i Midt-Norge ønsker alle velkommen til Olsokfeiring 2005.

Trondheim den 14. mai 2005

+ Georg Müller
Biskop-prelat av Trondheim

Kari Hauge
Leder av olsokkomiteen

Program for Olsok 2005

Fredag 29. juli Olsokdagen

KI 0800	Messe i Nidarosdomen
KI 0930	Tilbud om frokost i foreningslokalet St. Olav kirke
KI 1100-1300	Tilbedelse av Alterets helligste sakrament, skriftemål
KI 1300	Tilbud om lunsj
KI 1700	Økumenisk vesper i St. Olav kirke

Lørdag 30. juli Olsok for barn

KI 1100	Oppmøte og registrering i foreningslokalet St. Olav kirke
KI 1115	Lek og aktiviteter for barna
KI 1300	Lunsj for barn og voksne
KI 1400	Lek og aktiviteter for barna
KI 1600	Barnemesse
KI 1700	Kirkekafe
KI 1830	Helgafte-messe i St. Olav kirke

Søndag 31. juli Valfart til Stiklestad

KI 1230	Avreise til Stiklestad med pilegrimsprogram underveis i bussen
KI 1400	Prosesjon fra Teglvirket Verdal til St. Olav kapell
KI 1430	Messe i St. Olav kapell
KI 1600	Middag i Stiklestad Nasjonale Kultursenter
KI 1800	Spelet om Heilag Olav på friluftscenen
KI 2000	Retur til Trondheim med buss

FRIST FOR PÅMELDING TIL OLSOK OG PRISER

Frist for påmelding til olsokfeiring 2004 settes til tirsdag 15. juli 2005. Påmelding sendes Olsokkomiteen, Trondheim katolske stift, Sverres gt 1, 7012 Trondheim.

Telefon 73527705 /fax 73528790 eller kari.hauge@katolsk.no

Ingen påmeldinger effektueres før disse er godskrevet konto 4200 5024980

Pris bussbillett Trondheim-Stiklestad tur/retur pris: Voksne kr 200, barn kr 100

Pris billetter til Spelet om Heilag Olav: Voksne kr 260, barn kr 150

Informasjon om Olavsfestdagens program

Telefon 73841450 eller hjemmesidene www.olavsfestdagene.no